

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg

Nederland

VPTZ Registratierapportage 2020

Oktober 2021

Etil research
group

Voorwoord

Met veel genoegen presenteert VPTZ Nederland de Registratierapportage 2020. Een belangrijk document, omdat daarmee een goed overzicht van het waardevolle werk van de leden van VPTZ Nederland wordt gegeven. Het vormt een basis voor de beleidsontwikkeling binnen onze vereniging en voor de belangenbehartiging richting belangrijke stakeholders, waaronder het ministerie van VWS.

Het jaar 2020 was als gevolg van de coronacrisis een impactvol jaar. De leden zagen zich voor grote, niet eerder ervaren uitdagingen geplaatst. Voor meerdere leden gold dat zij (tijdelijk) hun deuren moesten sluiten of minder hospicebedden ter beschikking hadden, en dat er in thuissituaties minder een beroep op vrijwilligers werd gedaan.

In 2019 stelden we vast dat de Registratierapportage aan een update toe was. Het rapport bevatte weliswaar veel waardevolle informatie, maar qua opmaak en leesbaarheid kon het nog beter. Uit een daarop uitgevoerde enquête onder leden kwam naar voren dat de rapportage heel relevant wordt gevonden, maar dat niet alle gegevens even veel betekenis hebben. In samenspraak met de leden zijn vervolgens de vragenlijsten aangepast. In de komende jaren zal de Registratierapportage nog worden uitgebreid met meer kwalitatieve data vanuit het Kwaliteitskompas VPTZ.

Er is, samen met onderzoeksbureau Etil, hard gewerkt om tot een toegankelijker rapport te komen, met een duidelijk onderscheid tussen de onderdelen Cliënten, Vrijwilligers, coördinatoren en bestuurders en Financiën. Er bestaat nu ook de mogelijkheid om door te klikken naar meer gedetailleerde informatie. Zo kunnen lezers gemakkelijk op zoek naar de informatie die voor hen relevant is.

Het aantal mensen dat ondersteund werd door vrijwilligers bedroeg in 2020 11.743. Dat is 11% minder dan in het jaar daarvoor (13.240). In 2020 waren 12.477 vrijwilligers actief in de ondersteuning van cliënten in de laatste levensfase: een stijging van 5% ten opzichte van het jaar ervoor, toen er 11.893 vrijwilligers waren.

Met elkaar mogen we trots zijn op wat er ondanks de coronacrisis gedaan en bereikt is. We bedanken het grote aantal deelnemende organisaties voor de gegevens die zij hebben aangeleverd. Zij maken het mogelijk om als VPTZ Nederland inzicht en transparantie te geven aan iedereen die zich wil verdiepen in het bijzondere werkveld van de palliatieve terminale zorg door vrijwilligers. Met elkaar blijven we onze herschreven missie vormgeven: 'VPTZ Nederland staat voor een waardige laatste levensfase op de plek van voorkeur met de inzet van vrijwilligers'.

Carla Aalderink,
Directeur VPTZ Nederland

VPTZ 2020 IN CIJFERS

AANTAL CLIËNTEN

11.743

GEMIDDELDE VERBLIJFSDUUR
CLIËNTEN

23
DAGEN

BEZETTINGSGRAAD HOSPICES

71%

AANTAL VRIJWILLIGERS

12.477

"Mijn vader is uiteindelijk gewoon in zijn eigen bed overleden. Mijn moeders hand in de zijne en de hond aan het voeteneind... Bijna alsof hij gewoon ging slapen. Dat hadden wij hem alleen nooit kunnen geven. Dank je wel."

GEMIDDELDE INZET
PER VRIJWILLIGER

114
UREN

GEMIDDELDE INZET
DIRECTE ZORG PER
CLIËNT

128
UREN

GEMIDDELD AANTAL UREN
COÖRDINATIE PER WEEK

38
UUR

GEMIDDELDE INKOMSTEN

174.948
EURO

ORGANISATIES MET
EXPLOITATIETEKORT

30%

GEMIDDELDE UITGAVEN

174.533
EURO

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Doelstelling.....	5
1.2 Onderzoekopzet	5
1.3 Lidorganisaties	5
1.4 Leeswijzer	6
2. Cliënten.....	7
2.1 Ondersteunde cliënten	7
2.2 Ondersteuningsduur, aantal bedden en bezettingsgraad	8
2.3 Aanmelding van cliënten	9
2.4 Leeftijd van de cliënten	10
3. Vrijwilligers, coördinatoren en bestuur.....	11
3.1 Aantal vrijwilligers.....	11
3.3 Inzet van vrijwilligers	12
3.4 Leeftijd van de vrijwilligers.....	13
3.5 Coördinatoren en bestuursleden	14
4. Financiën.....	15
4.1 Inkomsten	15
4.2 Uitgaven.....	17
4.3 Financiële resultaten	17
5. Aanvullende informatie	18
5.1 Aanvullende informatie over onderzoek, respons en extrapolatie.....	18
5.2 Aanvullende informatie bij hoofdstuk 2 (cliënten)	20
5.3 Aanvullende informatie bij hoofdstuk 3 (vrijwilligers, coördinatoren en bestuursleden).....	27
5.4 Aanvullende informatie bij hoofdstuk 4 (financiën).....	33

1. Inleiding

Iedere dag zetten duizenden vrijwilligers zich in voor mensen in de laatste levensfase en hun naasten. Thuis, in hospices en binnen zorginstellingen bieden VPTZ-vrijwilligers tijd, aandacht en ondersteuning. Het werk van deze vrijwilligers is niet altijd zichtbaar of bekend. Met voorliggend rapport presenteert VPTZ Nederland de kwantitatieve kant van dit waardevolle vrijwilligerswerk en de organisaties waartoe zij behoren.

Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg (VPTZ) Nederland is de landelijke vereniging van organisaties die met vrijwilligers ondersteuning bieden in de laatste levensfase. Op 31 december 2020 waren dat er 209. Ieder jaar verzamelt VPTZ Nederland gegevens van deze zelfstandige lidorganisaties. Onderzoeksbureau Etil heeft in opdracht van VPTZ Nederland het onderzoek met betrekking tot het jaar 2020 uitgevoerd.

1.1 Doelstelling

De jaarlijkse registratie en rapportage dient meerdere doelen. Allereerst brengen we daarmee de maatschappelijke waarde van de VPTZ-lidorganisaties met hun vrijwilligers in kaart. Verder krijgen financiers en andere betrokkenen hiermee inzage in de besteding van private en publieke middelen. Doordat deze rapportage ieder jaar verschijnt, kunnen we ook trends en ontwikkelingen in beeld brengen. Lidorganisaties kunnen zich bovendien op basis van de verzamelde data vergelijken met andere lidorganisaties: de uitkomsten bieden aanknopingspunten voor het verbeteren van de eigen organisatie. Ten slotte biedt dit rapport een cijfermatige onderbouwing die te gebruiken is voor mogelijk nader onderzoek.

1.2 Onderzoeksopzet

Het onderzoek is in de maanden april t/m juli 2021 uitgevoerd aan de hand van drie online vragenlijsten: 1. Cliënten; 2. Vrijwilligers, coördinatoren en bestuursleden; 3. Financiën. Van de 206 aangeschreven lidorganisaties hebben 195 organisaties de vragenlijst volledig of gedeeltelijk ingevuld: dit komt neer op een respons van 95%. Deze respons is ruim voldoende voor het geven van een representatief beeld van alle VPTZ-lidorganisaties. Om de gegevens over 2020 te kunnen vergelijken met voorgaande jaren, zijn bepaalde gegevens geëxtrapoleerd: cijfers vanuit de respons (te weten de deelnemers aan het onderzoek) zijn doorgetrokken naar het totaal aantal lidorganisaties. Hierbij is ook rekening gehouden met de verhouding tussen typen organisaties (gewogen extrapolatie). Waar het in dit rapport gaat om een geëxtrapoleerd getal, is dit altijd aangegeven: deze cijfers in de tabellen zijn blauw. In hoofdstuk 5 vindt u meer informatie over de onderzoeksopzet en de extrapolatie.

1.3 Lidorganisaties

De inzet van vrijwilligers in de palliatieve terminale zorg vindt binnen/vanuit verschillende organisaties plaats. VPTZ Nederland onderscheidt vijf typen organisaties. In dit onderzoek hanteren we deze categorieën, zodat we de verschillen tussen de typen organisaties in beeld kunnen brengen:

Type	Afkorting	Omschrijving	Aantal 2020
Palliatieve zorg thuis	PZTh	Organisaties die vrijwilligers thuis inzetten	76
Beide-organisatie	BO¹	Organisaties die vrijwilligers thuis én in het hospice inzetten	47
Bijna-thuis-huis	BTH	Organisaties die vrijwilligers in het hospice inzetten	59
Highcare hospice	HCH	Organisaties die vrijwilligers inzetten in het hospice en minimaal 1 verpleegkundige op de loonlijst hebben staan	9
Palliatieve unit	PU	Organisaties die vrijwilligers inzetten in een palliatieve unit als onderdeel van een grotere zorg- of welzijnsinstelling	15
Totaal			206

1.4 Leeswijzer

In dit rapport bieden we inzicht in de uitkomsten op drie belangrijke onderdelen. In hoofdstuk 2 staan we stil bij de cliënten. Hoofdstuk 3 draait om de vrijwilligers, coördinatoren en bestuursleden. In hoofdstuk 4 gaat het om de financiën van de lidorganisaties. De hoofdstukken starten steeds met de belangrijkste inzichten en eventuele opvallende trends.

Lezers die graag dieper willen ingaan op deze onderdelen en achterliggende cijfers vinden in hoofdstuk 5 uitgebreidere informatie en overige tabellen. Dat hoofdstuk vangt aan met een toelichting op de lidorganisaties, de ontwikkeling in het aantal leden over de jaren heen en de onderzoeksopzet. Vervolgens komen in hoofdstuk 5 de drie eerdergenoemde onderdelen weer aan bod.

Er zijn meerdere termen in omloop waarmee de organisaties aanduiden aan wie zij zorg en ondersteuning verlenen: 'gast', 'bewoner', 'zorgvrager', 'cliënt' en 'patiënt'. We hebben in dit rapport gekozen voor de term 'cliënt'.

---

¹ Drie HCH's die ook ondersteuning thuis bieden zijn in deze rapportage als BO opgenomen.

2. Cliënten

De bij VPTZ aangesloten organisaties leveren met hun vrijwilligers tijd, aandacht en ondersteuning aan mensen in de laatste levensfase en aan hun naasten. Deze zorg door opgeleide vrijwilligers wordt zowel thuis, in hospices als in zorginstellingen (in dit rapport als 'elders' aangeduid) geboden. Dit hoofdstuk gaat over de cliënten die door vrijwilligers zijn ondersteund. We gaan in op de aantallen cliënten die ondersteuning hebben ontvangen, de ondersteuningsduur, bezetting van de bedden, de aanmelding en leeftijd van de cliënten.

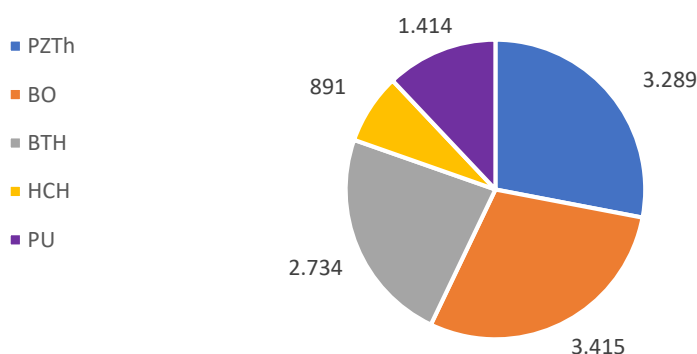
Belangrijkste inzichten

- In 2020 zijn 11.743 cliënten ondersteund (geëxtrapoleerd).
- Dit aantal was 11% lager dan in 2019: toen ging het over 13.240 cliënten. De daling deed zich met name voor in de thuissituatie en elders/intramuraal. Het totale aantal cliënten in hospices is nagenoeg gelijk gebleven, hoewel er wel verschillen zijn tussen de verschillende typen hospices (BTH's, HCH's, PU's).
- Gemiddeld werden cliënten thuis 31 dagen ondersteund, in een hospice 23 dagen en elders 20 dagen.
- Cliënten in hospices werden vooral aangemeld door ziekenhuizen en huisartsen, cliënten in de thuissituatie voornamelijk door thuiszorgorganisaties en naasten.
- Van de 15.732 aangemelde cliënten werden er 4.522 niet ondersteund (geëxtrapoleerd). Dit kwam vooral doordat er geen bed beschikbaar was, de cliënt was overleden of omdat de cliënten/naasten afzagen van ondersteuning.
- De meeste cliënten vallen in de leeftijdsgroepen 61 tot 80 en 80 jaar en ouder.

2.1 Ondersteunde cliënten

In 2020 zijn 10.417 cliënten met de inzet van vrijwilligers ondersteund. Als dit cijfer wordt geëxtrapoleerd over alle organisaties die zijn uitgenodigd voor dit onderzoek dan is het aantal cliënten 11.743. Dit is een daling van 11% ten opzichte van het jaar ervoor (2019: 13.240).

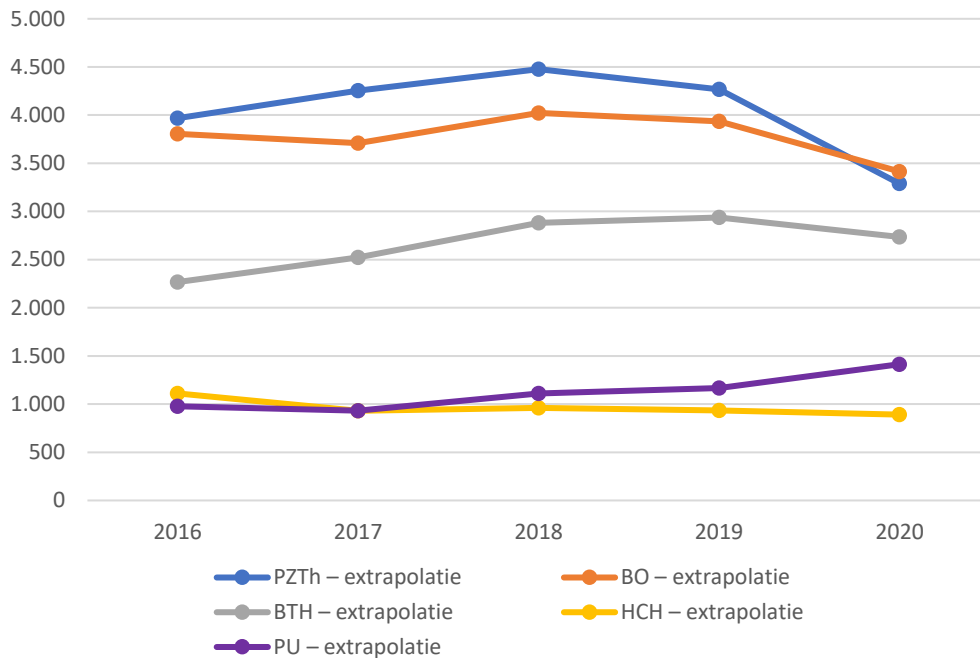
Figuur 1. Aantal ondersteunde cliënten per type organisatie in 2020

In figuur 2 is te zien dat alle typen organisaties, behalve PU's, te maken hadden met een daling van het aantal cliënten ten opzichte van 2019. Met name het aantal cliënten in de thuissituatie daalde aanzienlijk met 29%.

De daling is waarschijnlijk het gevolg van de coronapandemie, waardoor minder vrijwilligers inzetbaar waren. Ook sommige hospices hadden hierdoor minder bedden ter beschikking. Daarnaast werden hospices tijdelijk gesloten, konden patiënten niet worden opgenomen door besmetting met het virus of waren mantelzorgers extra beschikbaar.

Figuur 2. Aantal cliënten per type organisatie 2016 - 2020

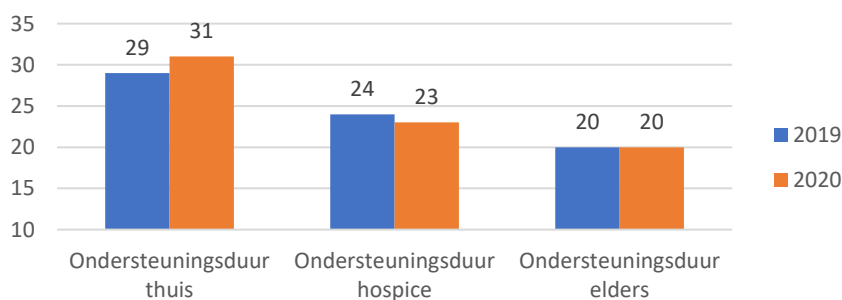
In 2020 hebben 20 hospices in totaal 94 cliënten opgenomen in verband met respijtzorg in de palliatieve terminale fase. Hospices bieden deze ondersteuning om mantelzorgers tijdelijk te ontlasten.

[Lees op pagina 20 meer over ondersteunde cliënten](#)

2.2 Ondersteuningsduur, aantal bedden en bezettingsgraad

Gemiddeld werden cliënten thuis 31 dagen ondersteund, in een hospice 23 dagen en elders 20 dagen. Anders dan in eerdere jaren is hierbij rekening gehouden met een gewogen gemiddelde, de ondersteuningsduur in 2019 is op basis daarvan herberekend. De duur van de ondersteuning in 2020 is licht gedaald voor hospices, gelijk gebleven voor inzetten elders en toegenomen voor de inzetten thuis (zie figuur 3). Deze toename is te verklaren door een aantal langdurende ondersteuning door PZTh's in de thuissituatie.

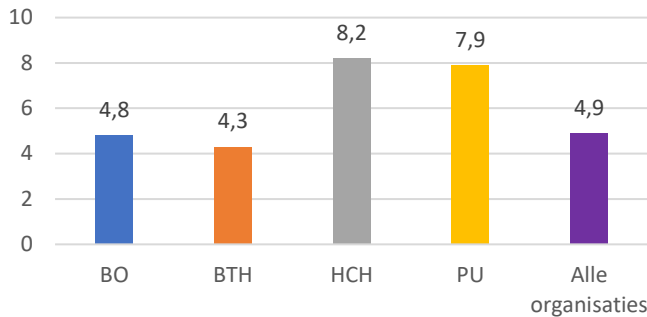
Figuur 3. Gemiddelde ondersteuningsduur naar plaats van ondersteuning in 2019 en 2020

Op basis van extrapolatie zijn in totaal 673 bedden beschikbaar bij de lidorganisaties, dat is gemiddeld 4,9 per organisatie. PU's en HCH's hebben gemiddeld meer bedden dan BTH's en BO's. De bezettingsgraad van de bedden is afgenomen van 78% in 2019 naar 71% in 2020.

Figuur 4. Gemiddeld aantal bedden per type organisatie in 2020

In totaal hebben 261 cliënten het hospice verlaten vóór hun overlijden, omdat hun gezondheidssituatie verbeterde en het hospice daardoor niet meer de meest geschikte verblijfplaats was. Een overplaatsing gebeurt altijd in overleg met de cliënt en/of naasten en alleen als de verwachting is dat het overlijden niet binnen afzienbare tijd plaatsvindt. Dit gebeurde in 82 hospices, en met name bij BTH's en BO's.

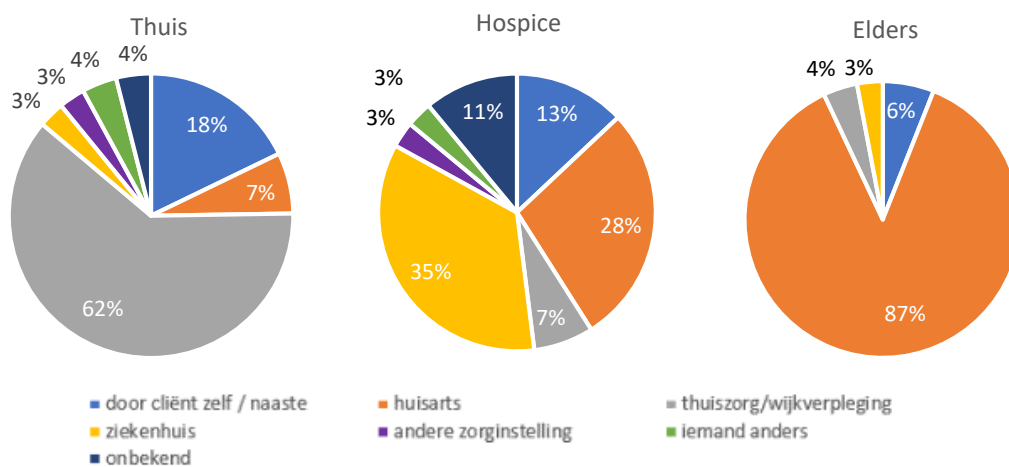
[Lees op pagina 22 meer over de ondersteuningsduur en bezettingsgraad →](#)

2.3 Aanmelding van cliënten

In 2020 zijn 14.100 cliënten aangemeld. Extrapoleren we dit naar alle organisaties dan zijn dit 15.732 cliënten. Dit zijn minder aanmeldingen dan in 2019 (18.071), terwijl er in 2020 meer lidorganisaties waren dan in 2019 (206 vs. 203). Waarschijnlijk is deze afname in aanmeldingen te wijten aan de coronastandigheden.

In onderstaande figuur wordt een overzicht van de belangrijkste verwijzers weergegeven. In de thuissituatie worden cliënten voornamelijk doorverwezen door de thuiszorg (62%). Voor hospices zijn dat het ziekenhuis (35%) en de huisarts (28%).

Figuur 5. Verwijzers per type organisatie in 2020

Voor 4.522 cliënten (geëxtrapoleerd) geldt dat zij na hun aanmelding niet zijn ondersteund of opgenomen. Dat is 29% van alle aanmeldingen. De voornaamste reden hiervoor is dat de cliënt voor opname is overleden. Voor 13% van het aantal cliënten dat niet ondersteund is, werd aangegeven dat dit het gevolg was van corona.

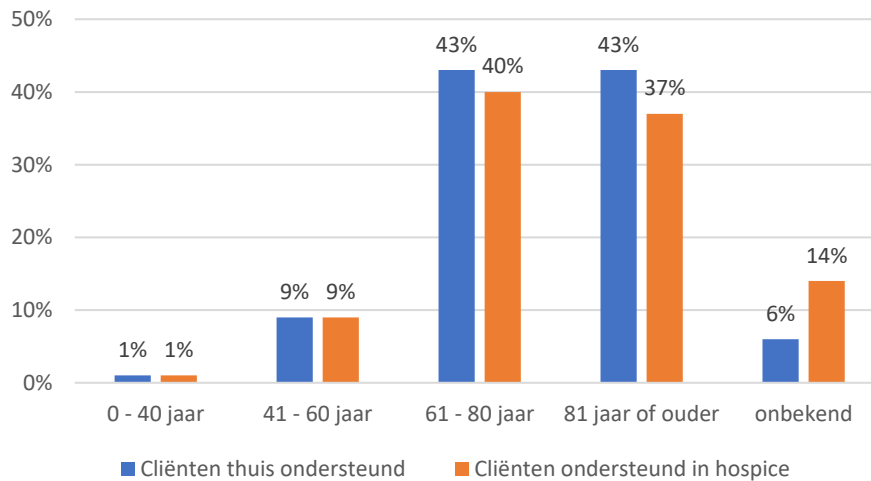
Van de 15.732 aangemelde cliënten in 2020 zijn er uiteindelijk 11.210 ondersteund. Het totaal aantal cliënten in 2020 was 11.743. Dat betekent dat er 533 cliënten in 2019 al waren aangemeld en in 2020 nog werden ondersteund (geëxtrapoleerde cijfers).

[Lees op pagina 23 meer over de aanmelding van cliënten en niet-ondersteunde cliënten →](#)

2.4 Leeftijd van de cliënten

De meeste cliënten vallen in de leeftijdsgroepen 61 tot 80 jaar en ouder dan 81. Dit beeld is al jaren stabiel. Daarbij is er nauwelijks verschil in leeftijdsopbouw tussen cliënten die thuis en cliënten die in een hospice ondersteund worden.

Figuur 6. Leeftijden van cliënten ondersteund in thuissituatie en hospice in 2020

[Lees op pagina 26 meer over de leeftijd van de cliënten →](#)

3. Vrijwilligers, coördinatoren en bestuur

Dit hoofdstuk gaat over de mensen die het werk in de palliatieve terminale zorg mogelijk maken: de vrijwilligers, coördinatoren en bestuursleden. Achtereenvolgens worden het aantal vrijwilligers, het verloop van vrijwilligers, de inzet van de vrijwilligers, hun leeftijd en daarna de coördinatoren en bestuursleden besproken.

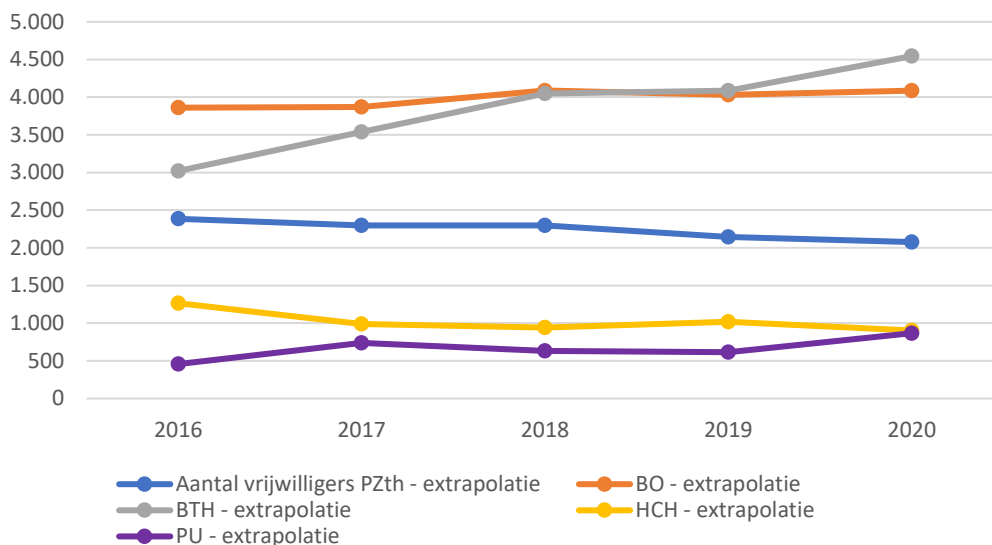
Belangrijkste inzichten

- Het aantal vrijwilligers is met 5% gestegen, van 11.893 in 2019 naar 12.477 in 2020 (geëxtrapoleerd).
- Het aandeel organisaties dat een tekort aan vrijwilligers ervaart, steeg van 16 naar 17%.
- In totaal zijn 1.328.769 uren vrijwilligerswerk besteed aan de directe zorg aan cliënten. Dit betreft de zorg aan het bed, de inzet van gastvrouwen/heren en de kookvrijwilligers.
- Daarnaast wordt in een organisatie gemiddeld genomen 15 uur per week besteed aan organisatorische taken zoals administratie, fondsenwerving en tuinonderhoud.
- Gemiddeld werd een vrijwilliger 114 uur per jaar ingezet. Ze besteedden gemiddeld 128 uur per cliënt.
- Een derde van de uren van de inzet van vrijwilligers in thuissituaties was 's nachts.
- 2 op de 3 vrijwilligers zijn 60-plusser.
- Een organisatie heeft gemiddeld 2,9 coördinatoren en 7 bestuursleden.

3.1 Aantal vrijwilligers

Het aantal vrijwilligers was in 2020 11.671. Als dit cijfer wordt geëxtrapoleerd, dan is het aantal 12.477. Dit betreft alle in 2020 aan de organisaties verbonden vrijwilligers, ook diegenen die niet ingezet konden worden door bijvoorbeeld corona. Opvallend is dat er, ondanks de coronacrisis, sprake was van een stijging van 5%: de pandemie is ogenschijnlijk voor vrijwilligers geen reden geweest om definitief met het vrijwilligerswerk te stoppen. De stijging zien we overigens met name bij BTH's; PTZh's en HCH's hadden te maken met een lichte daling. Een verklaring voor de relatief sterke stijging bij BTH's is onder andere een toename van het aantal BTH's (59 in 2020 vs. 53 in 2019): een stijging van het aantal organisaties heeft logischerwijs invloed op het totaal aantal vrijwilligers.

Figuur 7. Aantal vrijwilligers per type organisatie 2016 - 2020

[Lees op pagina 27 meer over aantal vrijwilligers →](#)

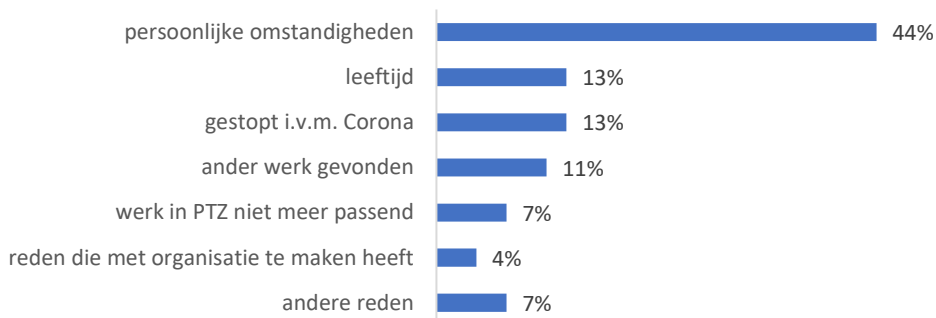
3.2. Verloop van vrijwilligers

In 2020 zijn 1.616 nieuwe vrijwilligers gestart en zijn er 1.693 vrijwilligers gestopt (geëxtrapoleerde cijfers). De belangrijkste redenen om te stoppen met vrijwilligerswerk in 2020 waren persoonlijke omstandigheden (44%), de leeftijd van de vrijwilliger (13%) en corona (13%).

In 2020 zijn meer vrijwilligers gestopt dan dat er gestart zijn. Toch is het totaal aantal vrijwilligers in 2020 gestegen. De verklaring hiervoor is dat het aantal vrijwilligers op 31 december 2020 is uitgevraagd: hierin worden dan ook de vrijwilligers opgenomen van organisaties die in 2019 nog niet deelnamen aan het onderzoek, maar waar op dat moment wel vrijwilligers actief waren.

Het aantal organisaties dat een tekort aan vrijwilligers had, was 33 (17% van de responsgroep). In 2019 waren dat er nog 28 (16%).

Figuur 8. Redenen voor vrijwilligers om te stoppen in 2020

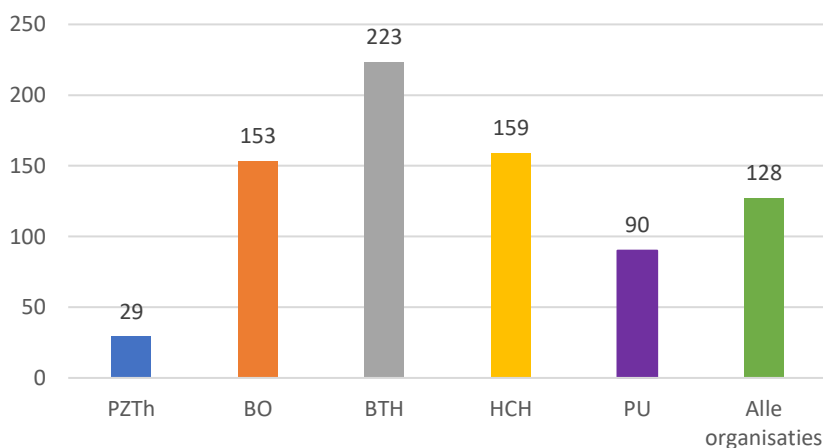
[Lees op pagina 27 meer over het verloop van vrijwilligers →](#)

3.3 Inzet van vrijwilligers

In totaal zijn er 1.328.769 uren van vrijwilligers besteed aan de directe zorg voor cliënten. Onder deze cliënt gerelateerde zorg valt de zorg aan het bed, de uren van de gastvrouwen/heren in het hospice en de kookvrijwilligers. Gemiddeld werd een vrijwilliger 114 uur per jaar ingezet (139 in 2019). Bij BO's en BTH's is dit gemiddelde het hoogste: resp. 128 en 129 uur. Bij PZTh's ligt dit een stuk lager (45 uur).

Een cliënt ontving gemiddeld 128 uur zorg van een vrijwilliger in 2020 (125 in 2019). In een hospice ligt dit aantal uren hoger dan in de thuissituatie, zoals in onderstaand figuur is te zien. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met 2019 (resp. 32, 158, 223, 159, 92).

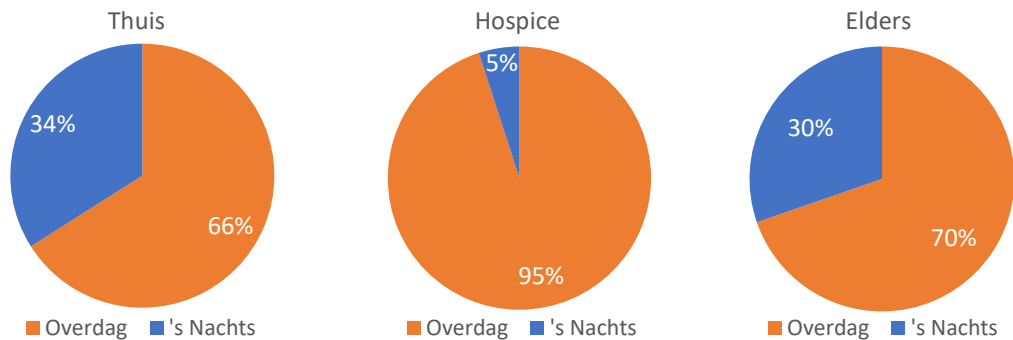
Figuur 9. Gemiddeld aantal uren zorg per cliënt in 2020

Naast het verlenen van directe zorg aan de cliënt voeren vrijwilligers ook andere taken uit. Denk hierbij aan fondsenwerving, administratie en tuinonderhoud. Per week wordt door een organisatie gemiddeld 15 uur door een vrijwilliger aan deze taken besteed. Er zijn wel verschillen tussen de typen organisaties: in een PZTh is dit 5 uur per week. Bij hospices ligt dit hoger: BTH en BO 24 uur, HCH 17 uur en PU 6 uur.

De meeste organisaties zetten vrijwilligers overdag in, er zijn ook vrijwilligers die 's nachts waken bij cliënten. In figuur 9 wordt weergegeven hoe de inzet van uren wordt verdeeld over een etmaal.

Figuur 10. Verdeling aantal uren vrijwilligerszorg overdag en 's nachts naar plaats va ondersteuning in 2020

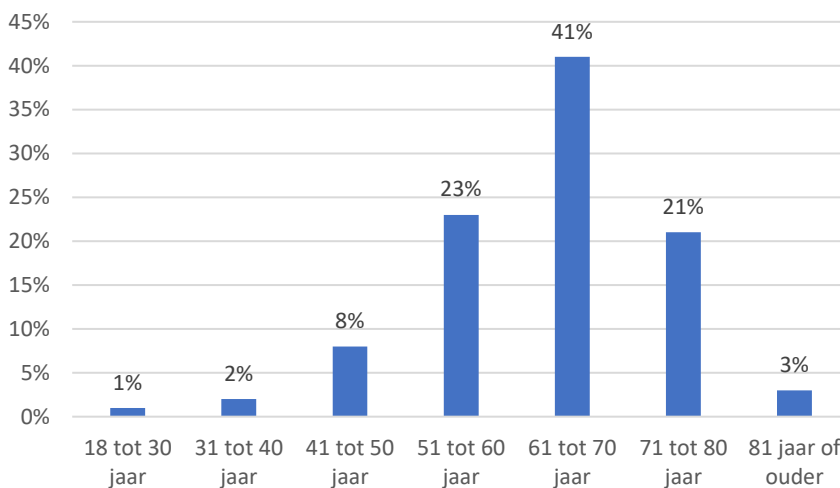

[Lees op pagina 28 meer over de inzet van de vrijwilligers →](#)

3.4 Leeftijd van de vrijwilligers

De meeste vrijwilligers zijn 61 jaar en ouder.

Figuur 11. Leeftijden van vrijwilligers in 2020

[Lees op pagina 30 meer over de leeftijd van de vrijwilligers →](#)

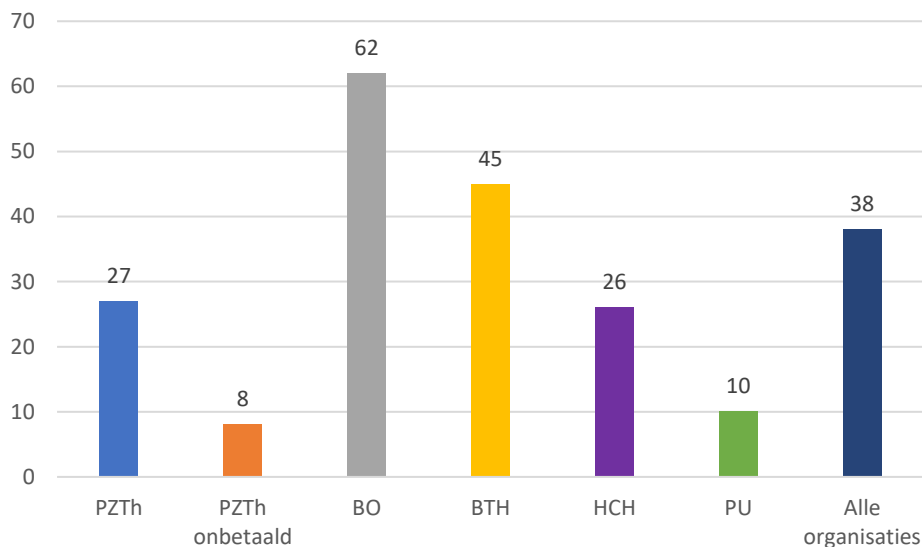
3.5 Coördinatoren en bestuursleden

Bij een VPTZ-organisatie zijn verder vrijwilligerscoördinatoren en/of algemeen (beleids)coördinatoren en/of directeurs/managers actief. Dit kunnen betaalde en onbetaalde krachten zijn. Deze verschillende functies vallen voor dit onderzoek onder de noemer 'coördinatoren'.

Het aantal coördinatoren bedroeg 563 in 2020. Na extrapolatie is dit getal 588; een stijging van 7% ten opzichte van 2019. Een lidorganisatie heeft meestal 2 of 3 coördinatoren in dienst (gemiddeld 2,9). De stijging van het totaal aantal kan deels worden verklaard door het feit dat het aantal BTH's het afgelopen jaar is toegenomen, zowel in het totale ledenbestand als in het onderzoek.

Bij een organisatie wordt gemiddeld genomen 38 uur per week aan coördinatie besteed, waarvan gemiddeld 34 uur betaald is. Het gemiddelde aantal uren dat een organisatie besteedde aan coördinatie daalde met 5% t.o.v. 2019 (40 uur). Een verklaring hiervoor kan zijn dat door de coronapandemie organisaties (deels) gesloten zijn geweest en daardoor minder coördinatie-uren hadden in 2020. Met name bij PZTh's met onbetaalde coördinatoren was sprake van een daling van het aantal uren coördinatie per week, van 14 in 2019 naar 8 in 2020.

Figuur 12. Gemiddeld aantal uren besteed aan coördinatie per type organisatie in 2020

Gemiddeld zijn er bij een lidorganisatie 7 bestuursleden actief (voor de eigen organisatie en bij de eventuele stichting 'Vrienden van'). BO's, BTH's en HCH's hebben relatief veel bestuursleden.

[Lees op pagina 31 meer over coördinatoren en bestuursleden →](#)

4. Financiën

In dit hoofdstuk wordt stilgestaan bij de financiën van de lidorganisaties van VPTZ. Er wordt ingegaan op de inkomsten, uitgaven en de exploitatieresultaten. In onderstaande analyses zijn de PZTh's, BTH's en de BO's opgenomen. In hoofdstuk 5 met aanvullende gegevens wordt dit, daar waar mogelijk, uitgesplitst naar PTZh betaald, PTZh onbetaald, BO 1-3 bedden, BO 5 en meer bedden, BTH 1-3 bedden, BTH 4 bedden en BTH 5 en meer bedden. Voor PU's en HCH's is het moeilijk om de geldstromen verbonden aan het vrijwillige en het beroepsmatige deel te splitsen. De vragenlijst financiën is dan ook niet voorgelegd aan deze organisaties. Wel hebben HCH's de vraag over de hoogte van de inkomsten uit de VWS-subsidie beantwoord.

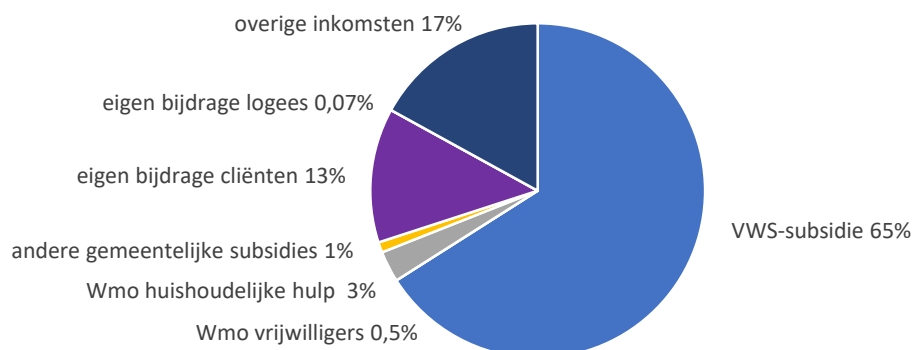
Belangrijkste inzichten

- De gemiddelde inkomsten van een VPTZ-lidorganisatie zijn in het afgelopen jaar met 3% afgenomen tot 174.948 euro. Mogelijk zijn de inkomsten gedaald door de coronacrisis.
- De verhouding tussen de verschillende inkomstenbronnen is nauwelijks veranderd ten opzichte van vorig jaar. Gemiddeld komt 65% van de inkomsten uit de VWS-subsidie. Wmo-subsidies en overige gemeentelijke subsidies dragen voor 4% bij. De eigen bijdrage van cliënten zorgt gemiddeld voor 13% van de totale inkomsten. Overige inkomstenbronnen zoals giften en sponsoring voorzien in 17% van de inkomsten.
- De gemiddelde uitgaven per organisatie zijn met 4% gestegen tot 174.533 euro. De uitgaven van PZTh's zijn aanzienlijk gedaald.
- De belangrijkste kostenposten zijn personeel (49%) en huisvesting (19%).
- 30% van de organisaties heeft een exploitatietekort, in 2019 was dit 20%. Van de organisaties met een tekort verwacht 24% op termijn financiële problemen.

4.1 Inkomsten

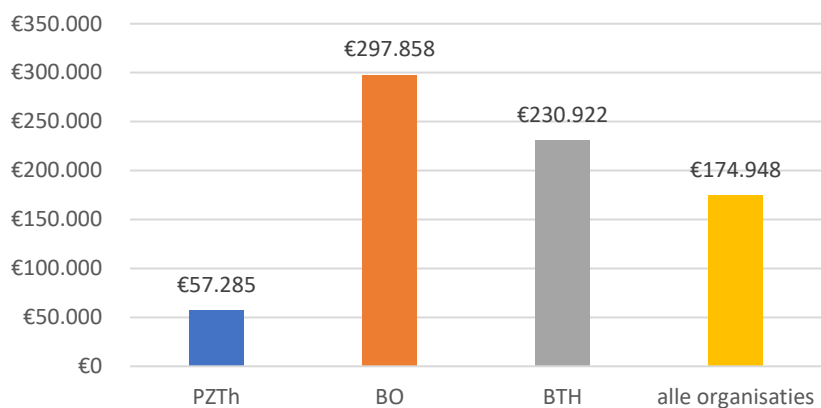
De belangrijkste inkomstenbron voor VPTZ-lidorganisaties is de subsidie vanuit het ministerie van VWS. In 2020 was dit goed voor 65% van de totale inkomsten. Andere inkomsten komen vanuit de Wmo, andere subsidies van de gemeente, eigen bijdragen van cliënten/logees en overige inkomsten, zoals fondsen en particulieren. Ook eventuele inkomsten vanuit de stichting 'Vrienden van' vallen onder overige inkomsten: 60% van de respondenten heeft een dergelijke stichting.

Figuur 13. Verdeling van inkomstenbronnen in 2020

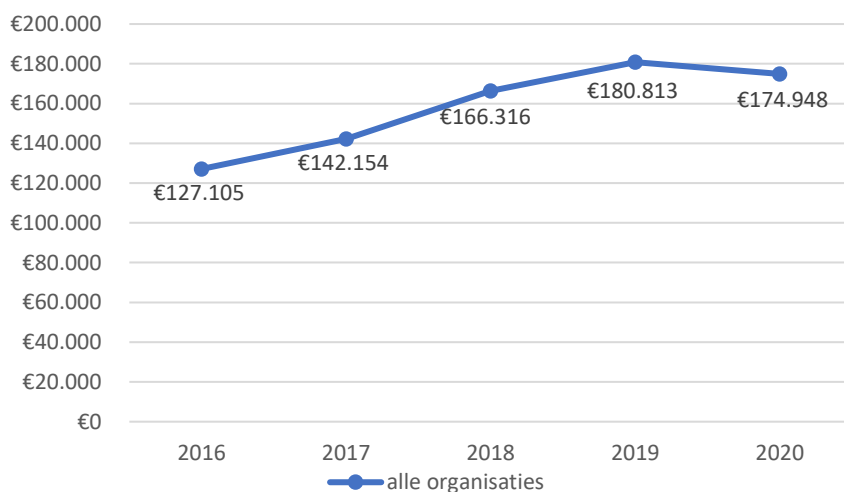

Een lidorganisatie ontving gemiddeld genomen 174.948 euro aan inkomsten in 2020, wat een daling is van 3% t.o.v. 2019.

Figuur 14. Gemiddelde inkomsten per type organisatie in 2020

Figuur 15. Gemiddelde inkomsten 2016 – 2020

[Lees op pagina 33 meer over inkomsten→](#)

4.2 Uitgaven

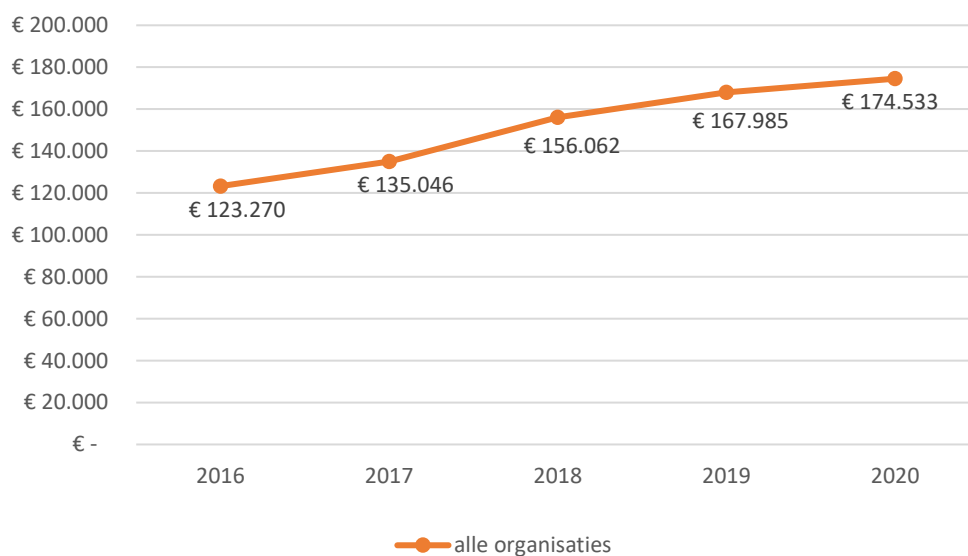
Een lidorganisatie gaf in 2020 gemiddeld 174.533 euro uit. Dat is een stijging ten opzichte van 2019, toen bedroegen de gemiddelde uitgaven 167.985 euro.

De grootste uitgavenposten voor een lidorganisatie zijn personeelskosten en huisvesting. De verdeling van uitgaven wordt weergegeven in figuur 16. In vergelijking met 2019 zijn er geen grote ontwikkelingen geweest in de gemiddelde verdeling van deze kostenposten.

Figuur 16. Verdeling van uitgaven in 2020

€Figuur 17. Gemiddelde uitgaven 2016 – 2020

[Lees op pagina 39 meer over uitgaven →](#)

4.3 Financiële resultaten

30% (46) van de organisaties die deelnam aan dit onderdeel van het onderzoek geeft aan dat er in 2020 sprake was van een exploitatietekort. In 2019 was dit nog 20% (31). Van de organisaties met een exploitatietekort verwacht 74% dat dit niet gaat leiden tot continuïteitsproblemen. 2% (1) verwacht problemen op de korte termijn, 24% (11) verwacht financiële problemen op de langere termijn.

[Lees op pagina 42 meer over de financiële resultaten →](#)

5. Aanvullende informatie

5.1 Aanvullende informatie over onderzoek, respons en extrapolatie

5.1.1 Onderzoeksopzet

- **Onderzoeksmethode:** Online onderzoek door middel van drie vragenlijsten (1. Cliënten, 2. Vrijwilligers, coördinatoren en bestuursleden, 3. Financiën).
- **Onderzoeksopzet:** Vertegenwoordigers van individuele lidorganisaties ontvingen van VPTZ een e-mail met een vooraankondiging van het onderzoek. Daarna ontvingen ze van VPTZ een e-mail met een link naar de online vragenlijsten.
Lidorganisaties die de vragenlijst niet (volledig) hadden ingevuld, ontvingen per e-mail een herinnering.
- **Periode:** 15 april t/m 8 juli 2021.
- **Respons:** 195 van de 206 aangeschreven lidorganisaties hebben de vragenlijst volledig of gedeeltelijk ingevuld.
Respons: 195 / 206 = 95%.

5.1.2 Deelname organisaties

Op 31 december 2020 waren er 209 organisaties aangesloten bij VPTZ Nederland. 206 organisaties zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek voor de registratierapportage. Een aantal lidorganisaties is niet aangeschreven: organisaties op de ABC-eilanden, organisaties in oprichting en enkele organisaties die eind 2020 zijn gestart. Daarnaast zijn er leden met één lidmaatschap voor meerdere locaties: de locaties vullen wel individueel de vragenlijsten in. Tellen we van deze laatste groep het aantal locaties, dan zouden we uitkomen op 216 organisaties. Uiteindelijk hebben 195 van de 206 organisaties die waren uitgenodigd meegedaan aan het onderzoek.

Palliatieve units (PU's) en Highcare hospices (HCH's) hebben het financiële onderdeel van de vragenlijst niet voorgelegd gekregen. Deze keuze is gemaakt omdat het voor deze organisaties moeilijk is om geldstromen uit het vrijwillige en het beroepsmatige deel te splitsen.

Onderstaande tabel geeft de respons voor de verschillende onderdelen van de vragenlijst, verdeeld naar types organisatie, weer.

Tabel 5.1 Respons per vragenlijst 2020

		PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
uitgenodigd		76	47	59	9	15	206
respons	cliënten #	75	47	54	6	7	189
	%	99%	100%	92%	67%	47%	92%
	medewerkers* #	75	47	56	7	9	194
	%	99%	100%	95%	78%	60%	94%
	financiën #	65	39	51			155
	%	86%	83%	86%			85%
vragenlijsten geheel of gedeeltelijk ingevuld							
	#	75	47	57	7	9	195
	%	99%	100%	97%	78%	60%	95%

(*) Dit betreft vrijwilligers, coördinatoren en bestuurders.

Net als vorig jaar worden er vijf typen organisaties onderscheiden.

Tabel 5.2 Aantal organisaties dat de vragenlijsten heeft ontvangen 2016 - 2020

Type	Afkorting	Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020
Palliatieve zorg thuis	PZTh	Organisaties die vrijwilligers thuis inzetten	89	84	81	78	76
Beide-organisaties	BO	Organisaties die vrijwilligers thuis én in het hospice inzetten	45	45	47	47	47
Bijna-thuis-huizen	BTH	Organisaties die vrijwilligers in het hospice inzetten	43	49	53	53	59
Highcare hospices	HCH	Organisaties die vrijwilligers inzetten in het hospice en minimaal 1 verpleegkundige op de loonlijst hebben staan	12	10	9	10	9
Palliatieve units	PU	Organisaties die vrijwilligers inzetten in een palliatieve unit als onderdeel van een grotere zorg- of welzijnsinstelling	9	10	13	15	15
Totaal			198	198	203	203	206

Naast organisaties die thuis of in een hospice ondersteuning bieden, zijn er ook Beide-organisatie (BO's). De meeste BO's bestaan uit een PZTh en een BTH. Er zijn ook BO's in een PZTh/HCH-combinatie of die bestaan uit meerdere PZTh's en/of meerdere BTH's. Tot slot is er ook een lidorganisatie die bestaat uit twee PU's.

5.1.3 Extrapolatie

De gegevens van 2020 worden, waar mogelijk en zinvol, geëxtrapolerd. Dit wil zeggen dat cijfers die zijn berekend op basis van de respons, omgerekend worden naar het totaal aantal lidorganisaties van VPTZ. Heeft bijvoorbeeld 5% van de lidorganisaties van VPTZ geen antwoord gegeven op de vraag, dan wordt op basis van de 95% van organisaties die wel geantwoord heeft berekend wat de aantallen voor alle (100%) organisaties zou zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met de verhouding tussen verschillende typen organisaties (gewogen extrapolatie).

5.2 Aanvullende informatie bij hoofdstuk 2 (cliënten)

5.2.1 Aantal ondersteunde cliënten

Ondersteunde cliënten in 2020

In 2020 zijn er door alle lidorganisaties 11.743 cliënten ondersteund, van wie 8.387 in een hospice, 3.105 thuis en 251 elders (geëxtrapoleerd). Onder 'elders' vallen verpleeg- en verzorgingshuizen (V&V), ziekenhuizen, instellingen voor mensen met een geestelijke beperking (VGZ) en instellingen voor geestelijke gezondheidszorg (GGZ). De 'andere locatie' waar een cliënt is ondersteund betreft een kloosterorde.

Palliatieve units kiezen er soms voor hun eigen vrijwilligersteam te hebben, maar er zijn er ook die een samenwerking met een PZTh aangaan. Dit verklaart waarom er ook cliënten in een hospice worden ondersteund door PZTh's.

Tabel 5.3 Aantal ondersteunde cliënten per type organisatie en plaats van ondersteuning in 2020

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
Thuis	2.188	888				3.076
Hospice	847	2.491	2.502	594	660	7.094
V&V	181	32				213
Ziekenhuis	3	1				4
VGZ	18	1				19
GGZ	8	2				10
andere locatie	1	0				1
Totaal	3.246	3.415	2.502	594	660	10.417
Extrapolatie	3.289	3.415	2.734	891	1.414	11.743
<i>Respons</i>	75	47	54	6	7	189

Het totaal aantal ondersteunde cliënten daalde ten opzichte van 2019 met 11%. De daling deed zich vooral voor bij cliënten die thuis (daling van 29%) en elders (daling van 55%) werden ondersteund. De daling wordt met name veroorzaakt door de coronapandemie.

Voor hospices was er sprake van een lichte stijging van het aantal cliënten. Er is echter wel een verschil tussen de verschillende typen hospices. Zowel bij BO's, BTH's en HCH's was er sprake van een daling. De stijging bij de PU's wordt met name verklaard door een sterke stijging van het aantal cliënten bij twee organisaties. Daarnaast is de grootte van de onderzoeksgroep wel hetzelfde als vorig jaar, maar namen andere PU-organisaties deel aan het onderzoek: deze verschillen van elkaar in omvang.

Tabel 5.4 Aantal ondersteunde cliënten naar plaats van ondersteuning 2016 - 2020

	Thuis - extrapolatie	Hospice - extrapolatie	Elders - extrapolatie	Totaal - extrapolatie
2016	4.837	6.807	315	12.130
2017	4.825	6.815	427	12.351
2018	4.542	8.283	627	13.452
2019	4.381	8.300	559	13.240
2020	3.105	8.388	250	11.743
% - verschil 2019 - 2020	-29%	1%	-55%	-11%

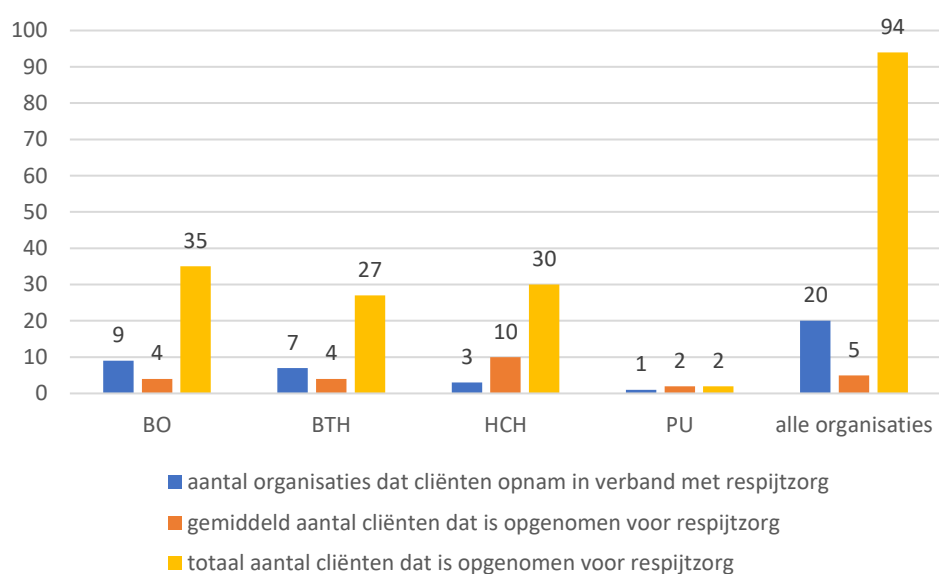
Tabel 5.5 Aantal ondersteunde cliënten per type organisatie 2016 - 2020

	PZTh - extrapolatie	BO - extrapolatie	BTH - extrapolatie	HCH - extrapolatie	PU - extrapolatie
2016	3.967	3.807	2.267	1.111	977
2017	4.253	3.710	2.524	932	932
2018	4.477	4.023	2.881	962	1.110
2019	4.267	3.935	2.937	933	1.168
2020	3.289	3.415	2.734	891	1.414
% - verschil 2019 - 2020	-23%	-13%	-7%	-5%	+21%

Respijtzorg

In 2020 hebben 20 hospices in totaal 94 cliënten opgenomen in verband met respijtzorg in de palliatieve terminale fase.

Figuur 18. Aantal cliënten opgenomen voor respijtzorg in de terminale fase naar type organisatie in 2020

[◀ Terug naar aantal cliënten \(hoofdstuk 2\)](#)

5.2.2 Ondersteuningsduur, aantal bedden en bezettingsgraad

Ondersteuningsduur

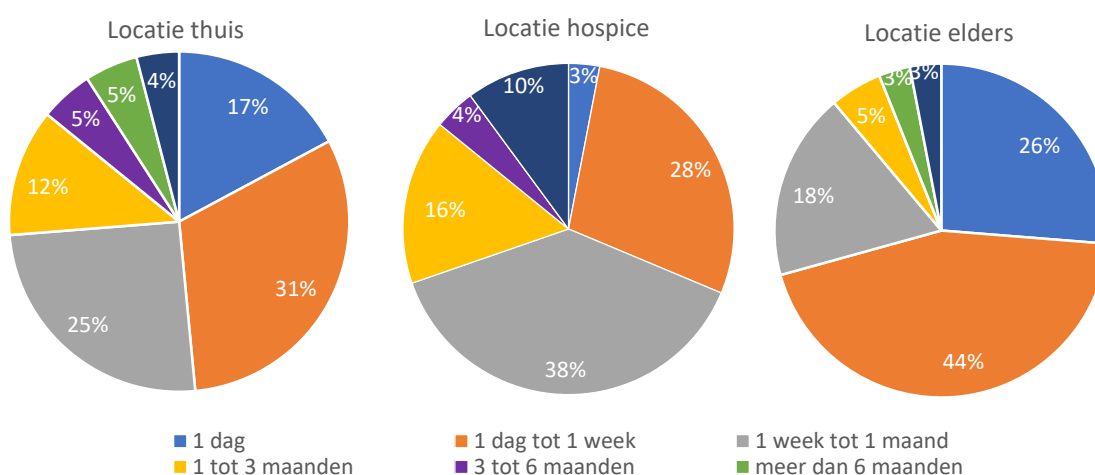
Gemiddeld werden cliënten thuis 31 dagen ondersteund, in een hospice 23 dagen en elders 20 dagen.

Tabel 5.6 Gemiddelde ondersteuningsduur per cliënt in dagen per type organisatie en plaats van ondersteuning in 2020

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
Ondersteuningsduur thuis	35	23				31
Ondersteuningsduur hospice	14	23	24	22	23	23
Ondersteuningsduur elders	20	21				20
Respons	75	47	54	6	7	189

De meeste cliënten werden minder dan een maand ondersteund. Voor cliënten in de thuissituatie is dit 73%, in een hospice 69% en elders 88%.

Figuur 19. Duur ondersteuning per type organisatie in 2020

Cliënten die hospice verlaten vóór overlijden

In totaal hebben 261 cliënten het hospice verlaten vóór hun overlijden, omdat hun gezondheidssituatie verbeterde en het hospice daardoor niet meer de geschikte verblijfplaats was. Dit gebeurde in 82 hospices.

Tabel 5.7 Aantal cliënten dat hospice verlaten heeft vóór overlijden per type organisatie in 2020

	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
aantal organisaties dat cliënten heeft uitgeplaatst	36 (77%)	35 (65%)	5 (83%)	6 (86%)	82 (72%)
gemiddeld aantal cliënten per organisatie dat is uitgeplaatst	3	3	4	6	3
totaal aantal cliënten dat is uitgeplaatst	113	92	22	34	261
Respons	47	54	6	7	114

Aantal bedden

In totaal zijn er bij de organisaties die aan het onderzoek hebben meegedaan 563 bedden beschikbaar. Extrapoleren we dit cijfer dan is het aantal 673. In 2019 waren dit nog 635 bedden. De stijging wordt verklaard door de toename van het aantal hospices in 2020.

Tabel 5.8 Aantal bedden per type organisatie in 2020

	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
gemiddeld aantal bedden per organisatie	4,8	4,3	8,2	7,9	4,9
totaal aantal bedden	226	233	49	55	563
extrapolatie totaal aantal bedden	226	255	74	118	673
Respons	47	54	6	7	114

Bezettingsgraad

De bedbezettingsgraad is bepaald aan de hand van de volgende formule: (aantal cliënten x gemiddelde ondersteuningsduur)/(aantal bedden x 365). In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt een gewogen gemiddelde berekend voor de ondersteuningsduur. De bedbezetting van 2016 t/m 2019 is op deze manier herberekend. Dan blijkt dat de bezettingsgraad ten opzichte van 2019 is afgenomen van 78% naar 71%.

Tabel 5.9 Bezettingsgraad per type organisaties 2016 - 2020

	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
2016	72%	75%	82%	87%	75%
2017	73%	73%	83%	74%	74%
2018	76%	74%	80%	73%	75%
2019	78%	74%	80%	74%	78%
2020	71%	70%	72%	76%	71%
% - verschil 2019-2020	-9%	-5%	-10%	3%	-9%

[◀ Terug naar ondersteuningsduur \(hoofdstuk 2\)](#)

5.2.3 Aanmeldingen cliënten

Aangemelde cliënten in 2020

In 2020 zijn er bij de responsgroep van het onderzoek 14.100 cliënten aangemeld (15.732 geëxtrapolerd).

Tabel 5.10 Aantal aangemelde cliënten per type organisatie en plaats van ondersteuning in 2020

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
Thuis	2.593	1.085				3.678
Hospice	823	4.134	3.651	777	749	10.134
V&V	212	38				250
Ziekenhuis	3	1				4
VGZ	18	3				21
GGZ	10	2				12
Andere plaats	1	0				1
Totaal	3.660	5.263	3.651	777	749	14.100
extrapolatie	3.709	5.263	3.989	1.166	1.605	15.732
Respons	75	47	54	6	7	189

Verwijzers

Cliënten voor ondersteuning thuis worden vaak aangemeld door de thuiszorg/wijkverpleging (62%) of door de cliënt zelf/naaste (18%). Voor cliënten in het hospices zijn dit het ziekenhuis (35%) en de huisarts (28%). Cliënten voor ondersteuning elders worden in 87% van de gevallen door zorginstellingen aangemeld: dit is logisch aangezien de cliënten in deze instellingen verblijven.

Tabel 5.11 Verdeling verwijzers per type organisatie en inzet in de thuissituatie in 2020

<i>locatie thuis</i>	PZTh	BO	alle organisaties
door cliënt zelf / naaste	16%	22%	17%
huisarts	6%	10%	7%
thuiszorg/wijkverpleging	65%	53%	62%
ziekenhuis	2%	4%	3%
andere zorginstelling	3%	4%	3%
iemand anders	4%	3%	4%
onbekend	4%	4%	4%

Tabel 5.12 Verdeling verwijzers per type organisatie en opname in het hospice in 2020

<i>locatie hospice</i>	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
door cliënt zelf / naaste	4%	14%	15%	13%	2%	13%
huisarts	7%	26%	33%	41%	30%	28%
thuiszorg/wijkverpleging	0%	11%	5%	2%	0%	7%
ziekenhuis	10%	36%	39%	34%	38%	35%
andere zorginstelling	1%	2%	4%	4%	6%	3%
iemand anders	21%	1%	2%	5%	0%	3%
onbekend	57%	9%	3%	1%	24%	11%

Tabel 5.13 Verdeling verwijzers per type organisatie en inzet elders in 2020

<i>locatie elders</i>	PZTh	BO	alle organisaties
door cliënt zelf / naaste	5%	11%	6%
zorginstelling	88%	82%	87%
iemand anders	4%	5%	4%
onbekend	4%	2%	3%

Aantal aanmeldingen niet leidend tot een inzet of opname

Van de 15.732 aangemelde cliënten werden 4.522 niet ondersteund door een vrijwilliger (29%) (geëxtrapolerde cijfers). Bij 36% van de cliënten die werden aangemeld maar niet ondersteund, vond wel een intake plaats.

Tabel 5.14 Aantal niet ondersteunde cliënten per type organisatie en plaats van inzet in 2020

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
thuis	546	276				822
extrapolatie	553	276				829
Respons	75	47				122
hospice		1747	1260	199	105	3311
extrapolatie		1747	1377	299	225	3.648
Respons		47	54	6	7	114
elders	39	5				44
extrapolatie	40	5				45
Respons	75	47				122
totaal	585	2.028	1.260	199	105	4.177
extrapolatie	593	2.028	1.377	299	225	4.522
niet ondersteund, wél intake	394	718	317	97	17	1.543
extrapolatie	399	718	346	146	36	1.645
% van niet ondersteund	67%	35%	25%	49%	16%	36%

Redenen waarom aanmeldingen niet leiden tot een inzet

De belangrijkste reden dat aangemelde cliënten thuis niet werden ondersteund, is dat de cliënt al voor de inzet was overleden (37%). Een andere belangrijke reden is dat de cliënt of naasten besloten om af te zien van ondersteuning (16%). In 36% van de gevallen werden aangemelde cliënten in het hospice niet ondersteund, omdat er geen bed beschikbaar was. Mogelijk heeft corona hier invloed op gehad, aangezien er hospices zijn geweest die een aantal bedden hebben moeten sluiten om open te kunnen blijven. We zien dat dit in BO's, BTH's en HCH's vaker voorkwam (resp. 40%, 33% en 35%) dan in PU's (11%). Een andere belangrijke reden van het uiteindelijk niet bieden van ondersteuning is ook hier dat de cliënt al was overleden (25%). Ook voor 'elders' geldt dat de belangrijkste reden dat aangemelde cliënten niet werden ondersteund is dat de cliënt reeds was overleden (70%).

Tabel 5.15 Reden niet ondersteuning na aanmelding thuisinzet per type organisatie in 2020

	PZTh	BO	alle organisaties
cliënt was overleden	35%	42%	37%
cliënt moest naar ziekenhuis	2%	1%	2%
cliënt ging naar hospice	9%	7%	9%
zorg werd verleend door thuiszorg	7%	5%	6%
cliënt/naaste(n) besloot af te zien van ondersteuning	16%	15%	16%
tekort vrijwilligers	8%	1%	5%
organisatie besloot geen ondersteuning te bieden (contra-indicatie)	12%	2%	9%
andere reden	8%	25%	14%
onbekend	2%	1%	2%

Tabel 5.16 Reden niet ondersteuning na aanmelding bij hospice per type organisatie in 2020

	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
cliënt was overleden	23%	28%	25%	40%	25%
cliënt moest naar ziekenhuis	1%	1%	3%	1%	1%
cliënt/naaste(n) besloot af te zien van ondersteuning	11%	12%	13%	19%	12%
tekort vrijwilligers	0%	1%	1%	0%	0%
geen bed beschikbaar	40%	33%	35%	11%	36%
organisatie besloot geen ondersteuning te bieden (contra-indicatie)	4%	4%	20%	8%	5%
andere reden	13%	13%	0%	6%	12%
onbekend	9%	8%	4%	15%	8%

Tabel 5.17 Reden niet ondersteuning na aanmelding elders per type organisatie in 2020

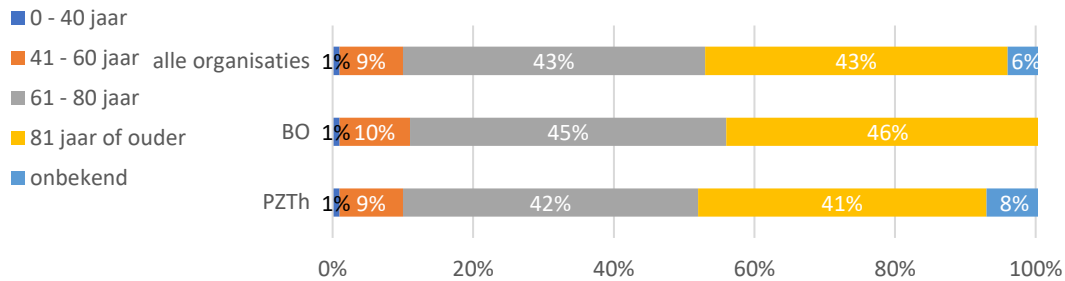
	PZTh	BO	alle organisaties
Cliënt was overleden	77%	20%	70%
cliënt moest naar ziekenhuis	0%	0%	0%
cliënt/naaste(n) besloot af te zien van ondersteuning	8%	20%	9%
tekort vrijwilligers	0%	60%	7%
organisatie besloot geen ondersteuning te bieden (contra-indicatie)	3%	0%	2%
andere reden	13%	0%	11%
Onbekend	0%	0%	0%

◀ [Terug naar aanmeldingen cliënten \(hoofdstuk 2\)](#)

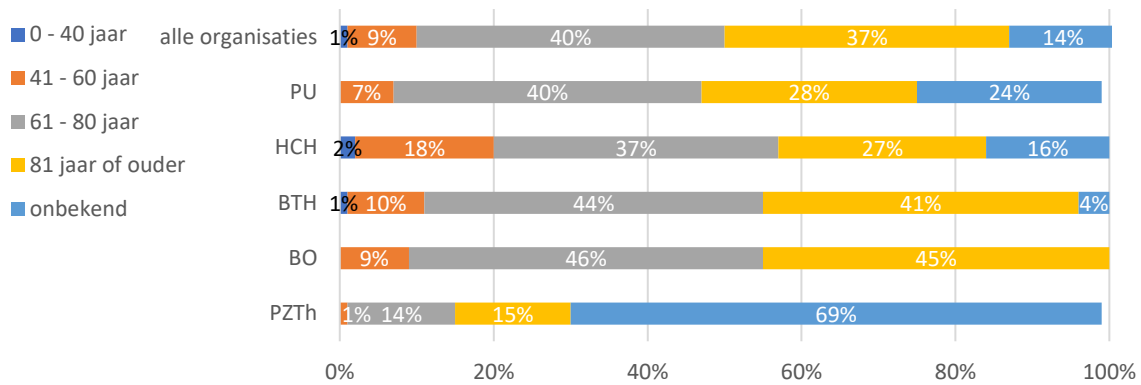
5.2.4. Leeftijd van de cliënten

Van de cliënten die ondersteuning krijgen in de thuissituatie is 43% 61 tot 80 jaar en eveneens 43% 80-plusser. De leeftijdsverdeling van cliënten in hospices is vergelijkbaar: 40% is 61 tot 80 jaar en 37% is 80-plusser.

Figuur 20. Leeftijd cliënten in de thuissituatie naar type organisatie in 2020

Figuur 21. Leeftijd cliënten hospice naar type organisatie in 2020

[◀ Terug naar leeftijd cliënten \(hoofdstuk 2\)](#)

5.3 Aanvullende informatie bij hoofdstuk 3 (vrijwilligers, coördinatoren en bestuursleden)

5.3.1. Aantal vrijwilligers 2016 - 2020

Het aantal vrijwilligers is in 2020 met 5% gestegen naar 12.477 (geëxtrapoleerd). Deze toename komt deels door de toename van het aantal organisaties dat deelnam aan het onderzoek (meer BTH's waren aangesloten bij VPTZ in 2020). Bij PZTh's en HCH's daalt het aantal vrijwilligers, (respectievelijk met 3% en 11%). Bij BO's, BTH's en PU's neemt het aantal vrijwilligers toe (respectievelijk met 1%, 11% en 41%). De sterke stijging bij PU's wordt mede beïnvloed door de samenstelling van de responsgroep. Hoewel het aantal PU's dat meedeed aan het onderzoek gelijk was aan 2019, deden er (deels) andere organisaties mee. Aan de deelnemende organisaties in 2020 waren aanzienlijk meer vrijwilligers verbonden.

Tabel 5.18 Aantal vrijwilligers per type organisatie in 2020

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal
aantal	2.050	4.085	4.314	702	520	11.671
extrapolatie	2.077	4.085	4.545	903	867	12.477
Gemiddeld	27	87	77	100	58	61
Respons	75	47	56	7	9	194

Tabel 5.19 Aantal vrijwilligers per type organisatie 2016 - 2020 (extrapolatie)

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	Totaal	Gem	Populatie
2016	2.385	3.861	3.021	1.265	457	10.989	55,5	198
2017	2.299	3.870	3.537	988	736	11.430	57,7	198
2018	2.299	4.089	4.049	942	633	12.012	59,2	203
2019	2.145	4.031	4.086	1.018	613	11.893	58,6	203
2020	2.077	4.085	4.545	903	867	12.477	60,6	206
% - verschil 2019 - 2020	-3%	+1%	+11%	-11%	+41%	+5%		

[◀ Terug naar aantal vrijwilligers \(hoofdstuk 3\)](#)

5.3.2 Verloop van vrijwilligers

In 2020 is 14% van de vrijwilligers (daadwerkelijk) gestopt. Vrijwilligers die tijdelijk niet ingezet zijn, maar nog wel verbonden waren aan de organisatie, worden hier buiten beschouwing gelaten. Dit komt overeen met voorgaande jaren, gemiddeld stoppen jaarlijks 7 tot 8 vrijwilligers per organisatie. Persoonlijke omstandigheden vormt de belangrijkste reden om te stoppen.

In 2020 was het aantal nieuwe vrijwilligers gemiddeld 8 per organisatie. Dit beeld is al jaren stabiel.

Hoewel corona in 13% van de gevallen reden was om te stoppen met het vrijwilligerswerk, heeft de pandemie in 2020 geen invloed gehad op het totaal aantal vrijwilligers. Ook zijn organisaties nog in staat geweest nieuwe vrijwilligers aan te trekken.

Tabel 5.20 Verloop vrijwilligers per type organisatie in 2020

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
organisaties met nieuwe vrijwilligers	63%	98%	100%	86%	100%	85%
aantal nieuwe vrijwilligers	208	574	538	121	65	1.506
aantal nieuwe vrijwilligers (extrapolatie)	211	574	567	156	108	1.616
organisaties met gestopte vrijwilligers	73%	100%	95%	100%	89%	88%
aantal gestopte vrijwilligers	230	553	577	139	72	1.571
aantal gestopte vrijwilligers (extrapolatie)	233	553	608	179	120	1.693
organisatie met tekort aan vrijwilligers	19%	15%	13%	0%	56%	17%
<i>Respons</i>	75	47	56	7	9	194

Tabel 5.21 Reden om te stoppen met het vrijwilligerswerk per type organisatie in 2020

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
leeftijd	13%	14%	9%	26%	13%	13%
ander werk gevonden	11%	12%	12%	6%	8%	11%
persoonlijke omstandigheden	50%	43%	48%	35%	25%	44%
werk in PTZ niet meer passend	10%	6%	7%	5%	7%	7%
reden die met organisatie te maken heeft	4%	4%	6%	0%	3%	4%
gestopt i.v.m. Corona	6%	9%	13%	27%	43%	13%
andere reden	6%	13%	5%	0%	1%	7%
<i>Respons</i>	55	47	53	7	8	170

[◀ Terug naar verloop van vrijwilligers \(hoofdstuk 3\)](#)

5.3.3. Inzet van vrijwilligers

De vrijwilligers van de lidorganisaties die deelnamen aan het onderzoek, besteedden in 2020 in totaal 1.328.769 uur aan cliënt-gerelateerde activiteiten.

Aan andere activiteiten die nodig zijn om de organisatie draaiende te houden (bijv. administratie of tuinonderhoud) wordt door een organisatie gemiddeld genomen 15 uur per week besteed. In BO's en BTH's ligt dit aantal uren hoger (24) dan in PZTh's (5), HCH's (17) en PU's (6).

Gemiddeld ontving een cliënt 128 uur zorg vrijwilligers van een vrijwilliger. Bij BO's (153 uur), BTH's (223 uur) en HCH's (159 uur) is het aantal uren hoger. Voor de BO's is het gemiddeld aantal uren per cliënt in het hospice 200. Bij PZTh's (29 uur) en PU's (90 uur) wordt relatief minder tijd besteed per cliënt.

Gemiddeld wordt een vrijwilliger 114 uur per jaar ingezet. Bij BO's (128 uur), BTH's (129 uur) en HCH's (135 uur) worden de vrijwilligers meer uren ingezet. Bij PZTh's is het aantal uren het laagst (45).

Tabel 5.22 Aantal uren ingezet door vrijwilligers voor cliënt-gerelateerde activiteiten in 2020

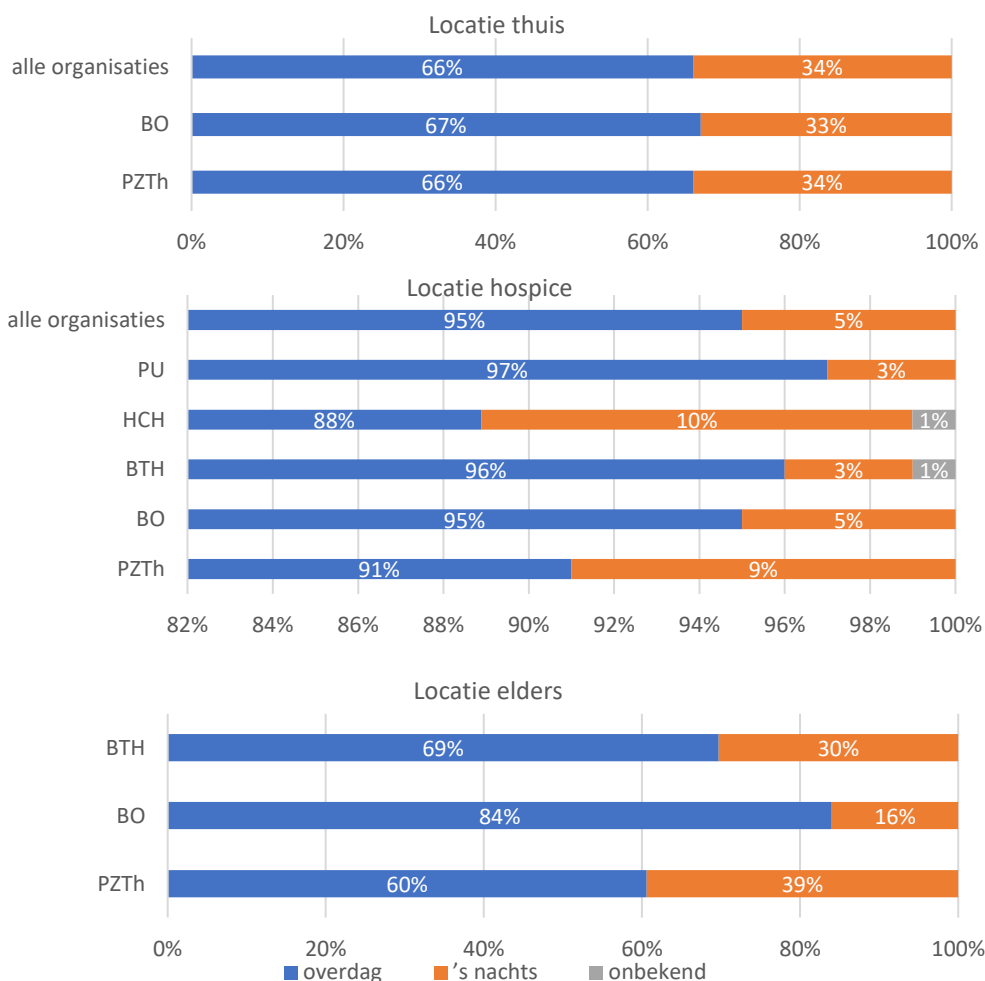
	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
Thuis	74.107	23.367	0	0	0	97.474
Hospice	13.901	498.713	557.981	94.624	59.581	1.224.800
Elders	4.800	1.695	0	0	0	6.495
Totaal aantal uren per jaar	92.808	523.775	557.981	94.624	59.581	1.328.769
aantal uur per cliënt	29	153	223	159	90	128
aantal uur per vrijwilliger	45	128	129	135	115	114
Respons	75	47	56	7	9	194

Tabel 5.23 Gemiddeld aantal uren per week besteed door vrijwilligers aan organisatorische taken in 2020

	PZTh	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
Gemiddeld aantal uren	5	24	24	17	6	15
Respons	75	47	56	7	9	194

66% van de uren die vrijwilligers besteden aan ondersteuning thuis wordt overdag ingezet. In de hospices worden vrijwel alle uren (95%) overdag ingezet. In overige locaties wordt 69% van de uren overdag besteed en 30% 's nachts.

Figuur 22. Overzicht van de uren inzet overdag en 's nachts naar type organisatie en plaats van inzet in 2020

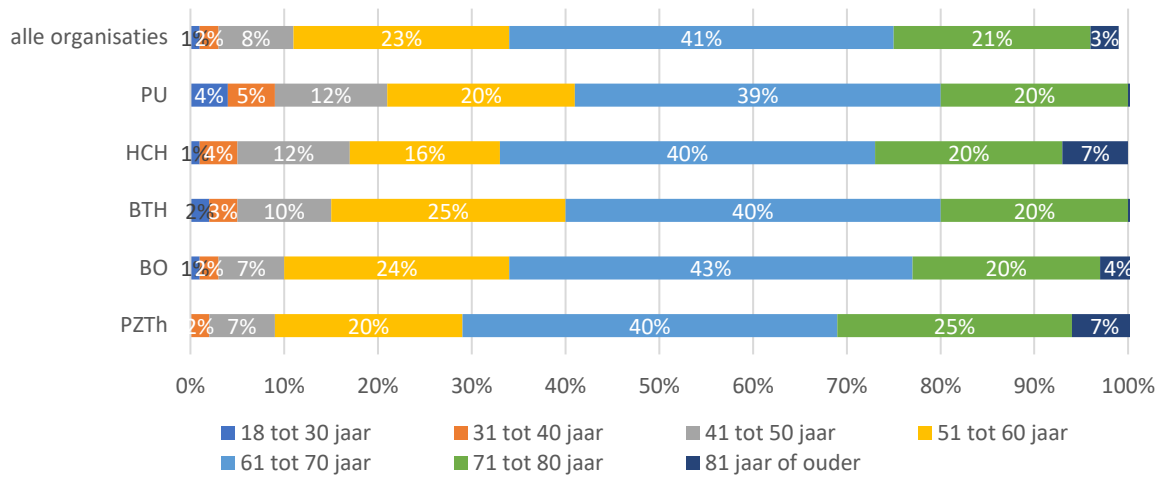

[◀ Terug naar inzet van vrijwilligers \(hoofdstuk 3\)](#)

5.3.4. Leeftijd vrijwilligers

De meeste vrijwilligers zijn tussen de 60 en 70 jaar. 11% van de vrijwilligers is 50 jaar of jonger. Omdat dit afgelopen jaren niet is uitgevraagd kan hier geen vergelijking met eerdere jaren gemaakt worden.

Figuur 23. Leeftijd vrijwilligers per type organisatie in 2020

[◀ Terug naar leeftijd vrijwilligers \(hoofdstuk 3\)](#)

5.3.5. Coördinatoren en bestuursleden

Coördinatoren

Bij de organisaties die hebben meegedaan aan het onderzoek zijn 563 (betaalde en onbetaalde) coördinatoren actief. Als dit getal wordt geëxtrapoleerd, dan zijn het er 588. Dit is een stijging van 7% ten opzichte van 2019 (552, extrapolatie).

Gemiddeld zijn 2,9 coördinatoren per organisatie werkzaam. Bij BO's zijn relatief veel coördinatoren actief (gemiddeld 3,7), bij de HCH-organisaties zijn betrekkelijk weinig coördinatoren betrokken (1,4).

Vanwege het feit dat er PZTh's zijn die alleen met onbetaalde coördinatoren werken, is in onderstaande tabellen een splitsing gemaakt tussen PZTh's met betaalde en onbetaalde coördinatoren.

Tabel 5.24 Aantal coördinatoren per type organisatie in 2020

	PZTh betaald	PZTh onbet	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
betaalde coördinatoren	109	0	126	102	10	11	358
onbetaalde coördinatoren	67	28	48	58	0	4	205
totaal aantal coördinatoren	176	28	174	160	10	15	563
Totaal extrapolatie	179	28	174	169	13	25	588
Gemiddeld aantal per organisatie	2,8	2,3	3,7	2,9	1,4	1,7	2,9
<i>Respons</i>	63	12	47	56	7	9	194

Tabel 5.25 Aantal vrijwilligers per coördinator per type organisatie in 2020

	PZTh betaald	PZTh onbet	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
vrijwilligers per coördinator	10	7	23	27	70	35	21
vrijwilligers per fte coördinatie (1 fte = 36 uur)	39	68	51	62	137	156	56
<i>Respons</i>	12	63	47	56	7	9	194

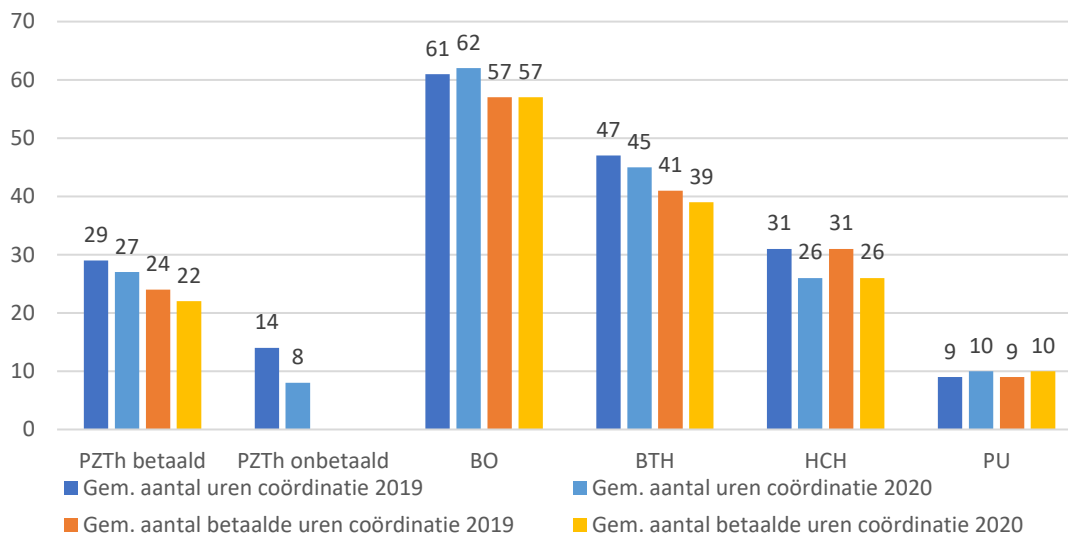
Per organisatie wordt per week gemiddeld 38 uur aan coördinatie besteed, waarvan gemiddeld 34 uur betaald zijn. Bij BO- en BTH-organisaties wordt relatief veel tijd uitgetrokken voor coördinatie (respectievelijk 62 en 45 uur per week). Bij PZTh-, HCH- en PU-organisaties wordt minder tijd besteed aan coördinatie.

Tabel 5.26 Aantal uren besteed aan coördinatie per type organisatie en plaats van inzet in 2020

	PZTh betaald	PZTh onbet	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
<i>Thuis</i>							
gem. aantal per organisatie (pw)	27	8	11				19
gem. aantal BETAALDE uren (pw)	22	0	11				16
aandeel betaalde uren	82%	0%	100%				84%
<i>Hospice</i>							
gem. aantal per organisatie (pw)			51	45	26	13	44
gem. aantal BETAALDE uren (pw)			47	39	26	12	39
aandeel betaalde uren			91%	88%	100%	92%	89%
<i>Thuis en hospice</i>							
gem. aantal per organisatie (pw)	27	8	62	45	26	10	38
gem. aantal BETAALDE uren (pw)	22	0	57	39	26	12	34
<i>Respons</i>	63	12	47	56	7	9	194

Het aantal uren dat een organisatie besteedt aan coördinatie daalde met 5%. Voor de meeste typen organisaties geldt dat in 2020 het gemiddelde aantal coördinatie-uren per week per organisatie is afgenomen, met name voor onbetaalde PZTh-organisaties. Voor BO-organisaties en PU-organisaties is dit licht toegenomen, met 1 uur per week.

Figuur 24. Gemiddeld aantal uren (betaalde) coördinatie per week per type organisatie in 2019 en 2020

Bestuursleden

In totaal zijn er bij de lidorganisaties 883 bestuursleden actief (geëxtrapoleerd). Gemiddeld zijn dat er ruim 4 per organisatie. Daarnaast zijn er 517 bestuursleden betrokken bij een stichting 'Vrienden van...'. (geëxtrapoleerd). Gemiddeld zijn dat er bijna 3. Voor beide besturen samen is het gemiddelde aantal bestuursleden 7, wat gelijk is aan 2019.

Tabel 5.27 Aantal bestuursleden per type organisatie in 2020

	PZTh betaald	PZTh onbetaald	BO	BTH	HCH	PU	alle organisaties
uitvoerende organisatie	254	46	235	285	29	4	853
Extrapolatie	258	46	235	300	37	7	883
Stichting "Vrienden Van	84	14	162	172	31	21	484
Extrapolatie	85	14	162	181	40	35	517
Totaal	338	60	397	457	60	25	1.337
Extrapolatie	343	60	397	481	77	42	1.400
gemiddeld aantal bestuursfuncties per organisatie	5	5	8	8	9	3	7
Respons	63	12	47	56	7	9	194

[◀ Terug naar coördinatoren en bestuursleden \(hoofdstuk 3\)](#)

5.4 Aanvullende informatie bij hoofdstuk 4 (financiën)

In onderstaande financiële analyses zijn PZTh's, BTH's en BO's opgenomen. Voor PU's en HCH's is het moeilijk om de geldstromen die verbonden zijn aan de vrijwillige en de beroepsmatige onderdelen te splitsen. Het financiële gedeelte van het onderzoek is dan ook niet voorgelegd aan deze organisaties. Vanwege het feit dat HCH's deze vragenlijst in het verleden wel invulden, zijn de cijfers van 2016 t/m 2019 hier op aangepast. HCH's hebben nu wel de vraag over de hoogte van de inkomsten uit de VWS-subsidie beantwoord.

Sommige PZTh's hebben betaalde coördinatoren op de loonlijst, anderen werken met alleen vrijwilligers. De inkomsten en uitgaven tussen deze twee typen PZTh's verschillen, die worden in dit hoofdstuk dan ook gesplitst. Verder worden de gegevens van BO's en BTH's gesplitst naar BO 1-4 bedden, BO 5 bedden of meer, BTH 1-3 bedden, BTH 4 bedden en BTH 5 bedden of meer. Deze indeling wijkt af van voorgaande jaren, waardoor de meerjarenvergelijking in dit rapport alleen op het totale niveau (PZTh, BTH, BO) is gedaan.

Door deze splitsing zijn sommige tabellen omvangrijk. Om een meer gedetailleerd beeld te kunnen geven van de inkomsten en uitgaven van de VPTZ-lidorganisaties, zijn deze tabellen hier wel opgenomen.

5.4.1. Inkomsten totaal

In onderstaande tabellen worden de inkomsten in 2020 gespecificeerd, te beginnen met het totaal van alle organisaties, gevolgd door een uitsplitsing per type organisatie. Bij 'aantal' staat het aantal organisaties vermeld dat inkomsten heeft ontvangen uit de betreffende inkomstenbron. Het percentage geeft het aandeel van de inkomstenbron aan ten opzichte van de totale inkomsten. 'Gem' staat voor de gemiddelde inkomsten en 'tot' voor de totale inkomsten. In de laatste regel zijn de inkomsten per cliënt opgenomen.

Tabel 5.28 Inkomsten gespecificeerd per inkomstenbron van alle organisaties en PZTh's in 2020

		alle organisaties	PZth alle	PZTh betaald	PZTh onbetaald
VWS-subsidie	<i>aantal</i>	151	65	53	12
	%	65%	94%	95%	90%
	gem	€ 117.240	€ 54.111	€ 63.598	€ 12.208
	tot	€ 17.703.300	€ 3.517.196	€ 3.370.699	€ 146.497
Wmo gemeente vrijwilligers	<i>aantal</i>	19	7	7	
	%	0,5%	1%	1%	
	gem	€ 6.385	€ 4.177	€ 4.177	
	tot	€ 121.309	€ 29.237	€ 29.237	
Wmo gemeente Huishoudelijke hulp	<i>aantal</i>	48			
	%	3%			
	gem	€ 14.530			
	tot	€ 697.474			
Andere gemeentelijke subsidies	<i>aantal</i>	27	5	2	3
	%	1%	1%	1%	6%
	gem	€ 14.023	€ 8.110	€ 15.242	€ 3.355
	tot	€ 378.611	€ 40.548	€ 30.484	€ 10.064
cliënten	<i>aantal</i>	90	2	2	
	%	13%	0,05%	0,05%	
	gem	€ 39.326	€ 960	€ 960	
	tot	€ 3.539.321	€ 1.919	€ 1.919	
logees	<i>aantal</i>	24			
	%	0,07%			
	gem	€ 825			
	tot	€ 19.789			
overige inkomsten	<i>aantal</i>	120	35	29	6
	%	17%	4%	4%	4%
	gem	€ 38.810	€ 3.846	€ 4.445	€ 949
	tot	€ 4.657.182	€ 134.596	€ 128.904	€ 5.692
totale inkomsten	gem	€ 174.948	€ 57.285	€ 67.193	€ 13.521
	tot	€ 27.116.986	€ 3.723.496	€ 3.561.243	€ 162.253
	<i>aantal</i>	155	65	53	12
Inkomsten per cliënt	Gem	€ 2.959	€ 1.147	€ 1.169	€ 815

Tabel 5.29 Inkomsten gespecificeerd per inkomstenbron voor BO's in 2020

		BO alle	BO 1-4 bedden	BO 5 of > bedden
VWS-subsidie	<i>aantal</i>	39	24	15
	%	61%	63%	60%
	gem	€ 182.822	€ 150.485	€ 234.559
	tot	€ 7.130.039	€ 3.611.650	€ 3.518.389
Wmo gemeente vrijwilligers	<i>aantal</i>	11	3	8
	%	1%	0%	1%
	gem	€ 7.461	€ 1.647	€ 9.641
	tot	€ 82.072	€ 4.941	€ 77.131
Wmo gemeente huishoudelijke hulp	<i>aantal</i>	19	11	8
	%	3%	2%	3%
	gem	€ 15.414	€ 12.151	€ 19.901
	tot	€ 292.866	€ 133.658	€ 159.208
andere gemeentelijke subsidies	<i>aantal</i>	13	9	4
	%	2%	4%	1%
	gem	€ 20.691	€ 23.616	€ 14.110
	tot	€ 268.986	€ 212.546	€ 56.440
cliënten	<i>aantal</i>	37	24	13
	%	13%	12%	14%
	gem	€ 40.544	€ 28.914	€ 62.015
	tot	€ 1.500.127	€ 693.938	€ 806.189
logees	<i>aantal</i>	8	3	5
	%	0,06%	0,03%	0,10%
	gem	€ 923	€ 511	€ 1.169
	tot	€ 7.380	€ 1.534	€ 5.846
overige inkomsten	<i>aantal</i>	38	24	14
	%	20%	19%	21%
	gem	€ 61.448	€ 45.476	€ 88.828
	tot	€ 2.335.008	€ 1.091.420	€ 1.243.588
totale inkomsten	gem	€ 297.858	€ 239.570	€ 391.119
	tot	€ 11.616.478	€ 5.749.687	€ 5.866.791
	<i>respons</i>	39	24	15
Inkomsten per cliënt	Gem	€ 3.402	€ 4.032	€ 2.950

Tabel 5.30 Inkomsten gespecificeerd per inkomstenbron voor BTH's in 2020

		BTH alle	BTH 1-3 bedden	BTH 4 bedden	BTH 5 of > bedden
VWS-subsidie	<i>aantal</i>	47	15	10	22
	%	60%	50%	55%	64%
	gem	€ 150.129	€ 63.026	€ 136.964	€ 215.501
	tot	€ 7.056.065	€ 945.392	€ 1.369.644	€ 4.741.029
Wmo gemeente vrijwilligers	<i>aantal</i>	1			1
	%	0,08%			0%
	gem	€ 10.000			€ 10.000
	tot	€ 10.000			€ 10.000
Wmo gemeente huishoudelijke hulp	<i>aantal</i>	29	9	6	14
	%	3%	2%	3%	4%
	gem	€ 13.952	€ 4.956	€ 14.169	€ 19.642
	tot	€ 404.608	€ 44.604	€ 85.013	€ 274.991
andere gemeentelijke subsidies	<i>aantal</i>	9	4	1	4
	%	1%	1%	0,38%	0,45%
	gem	€ 7.675	€ 6.644	€ 9.502	€ 8.250
	tot	€ 69.077	€ 26.575	€ 9.502	€ 33.000
cliënten	<i>aantal</i>	51	18	11	22
	%	17%	16%	17%	18%
	gem	€ 39.947	€ 16.822	€ 38.336	€ 59.672
	tot	€ 2.037.275	€ 302.800	€ 421.700	€ 1.312.775
logees	<i>aantal</i>	16	3	3	10
	%	0,11%	0,05%	0,16%	0,1%
	gem	€ 776	€ 340	€ 1.345	€ 735
	tot	€ 12.409	€ 1.021	€ 4.034	€ 7.354
overige inkomsten	<i>aantal</i>	47	17	11	19
	%	19%	30%	24%	14%
	gem	€ 46.544	€ 33.100	€ 54.213	€ 54.133
	tot	€ 2.187.578	€ 562.708	€ 596.341	€ 1.028.529
totale inkomsten	gem	€ 230.922	€ 104.617	€ 226.021	€ 336.713
	tot	€ 11.777.012	€ 1.883.100	€ 2.486.234	€ 7.407.678
	<i>respons</i>	51	18	11	22
Inkomsten per cliënt		€ 4,707	€ 6,075	€ 4,076	€ 4,682

Het lagere aantal cliënten in 2020 heeft invloed op de hoogte van zowel de inkomsten als uitgaven per cliënt. BTH's met 1-3 bedden hebben relatief hoge inkomsten per cliënt. Dit geldt ook voor de uitgaven per cliënt (zie tabel 5.42). Meer organisaties hebben meegedaan aan het onderzoek in 2020 t.o.v. 2019 (18 vs. 12), waarbij een aantal organisaties relatief hoge inkomsten en uitgaven had. Hierdoor zijn de totale inkomsten en uitgaven gestegen, terwijl verhoudingsgewijs minder cliënten ondersteund werden (in 2019 gemiddeld 23 per organisatie, in 2020 gemiddeld 16 per organisatie).

[◀ Terug naar inkomsten \(hoofdstuk 4\)](#)

5.4.2. VWS-subsidie

Jaarlijks stelt het ministerie van VWS een subsidie beschikbaar voor de inzet van vrijwilligers bij cliënten in de palliatieve terminale zorg. Van de 155 organisaties die de vragenlijst Financiën hebben ingevuld, gaven 151 aan deze VWS-subsidie te hebben ontvangen. Dit betrof een totaalbedrag van € 17.703.300

Ook HCH's ontvangen VWS-subsidie. Aangezien deze organisaties niet deelnemen aan het financiële onderdeel van het onderzoek, zijn de inkomsten uit deze inkomstenbron uitgevraagd in de vragenlijst over vrijwilligers. De resultaten worden onderstaand separaat gerapporteerd. 9 HCH's (waarvan 2 er een BO zijn) hebben aangegeven subsidie te hebben ontvangen vanuit deze regeling. In totaal ontvingen zij € 1.587.820.

De door de organisaties ontvangen VWS-subsidie komt in 2020 daarmee uit op € 19.291.120

Gemiddeld ontving een lidorganisatie in 2020 117.240 euro via de VWS-subsidieregeling. BO's en BTH's zagen in het afgelopen jaar een lichte toename. Voor de PZTh-organisaties is deze trend omgeslagen naar een daling van ongeveer 8% in 2020. Dit wordt verklaard door de afname van het aantal cliënten dat ondersteund wordt in de thuissituatie, een trend die al enkele jaren gaande is. Omdat de subsidie in 2020 gebaseerd is op het aantal cliënten dat ondersteund is in de referentiejaar 2016, 2017 en 2018 heeft corona geen invloed gehad op hoogte van de VWS-subsidie.

Tabel 5.31 Ontvangen VWS-subsidie per type organisatie 2016 - 2020 (gemiddelde bedragen)

	PZTh	BO	BTH	alle organisaties
2016	€ 38.474	€ 135.120	€ 107.289	€ 80.215
2017	€ 43.408	€ 141.246	€ 110.300	€ 86.111
2018	€ 51.620	€ 172.698	€ 137.854	€ 108.324
2019	€ 57.148	€ 174.861	€ 146.819	€ 114.267
2020	€ 54.111	€ 182.822	€ 150.129	€ 117.240

Tabel 5.32 Ontvangen VWS-subsidie door HCH's 2016 - 2020

	gemiddelde inkomsten uit VWS-subsidie	totale inkomsten uit VWS-subsidie	Respons
2016	103.724	726.069	7
2017	184.906	924.531	5
2018	185.944	1.487.551	8
2019	193.174	772.696	4
2020	176.424	1.587.820	9

5.4.3. Subsidies van gemeenten

De Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) is voor VPTZ-lidorganisaties van toepassing voor huishoudelijke hulp in het hospice, de scholing van vrijwilligers en mantelzorgondersteuning. Er zijn ook gemeenten die gelden beschikbaar stellen vanuit andere subsidiebronnen. Gemiddeld komt iets meer dan 4% van de totale inkomsten van de VPTZ-lidorganisaties van de gemeente (3% uit de Wmo voor huishoudelijke hulp, 0,5% uit Wmo voor vrijwilligers en 1% uit overige gemeentelijke subsidies). In voorgaande jaren werd de post 'overige gemeentelijke subsidies' gerapporteerd bij 'overige inkomsten'. Daarom zijn in onderstaande vergelijking alleen de inkomsten uit de Wmo meegenomen.

Tabel 5.33 Inkomsten uit Wmo per type organisatie 2016 - 2020

	PZTh	BO	BTH	alle organisaties
2016	€ 6.309	€ 12.935	€ 11.580	€ 11.118
2017	€ 5.969	€ 14.231	€ 11.860	€ 11.844
2018	€ 7.445	€ 15.837	€ 12.660	€ 13.549
2019	€ 5.620	€ 19.241	€ 13.482	€ 14.145
2020	€ 4.177	€ 17.854	€ 14.296	€ 14.023

[◀ Terug naar inkomsten \(hoofdstuk 4\)](#)

5.4.4. Eigen bijdrage cliënten en logees

Hospices ontvangen in veel gevallen een eigen bijdrage van de gast om in de kosten van bijvoorbeeld voeding, bewassing, gas en elektra te voorzien. Ook naasten die blijven overnachten kan gevraagd worden om een bijdrage.

Eigen bijdrage cliënten

Bij 97% van de hospices dragen gasten bij aan het hospice. Opvallend is dat alle BTH's om een eigen bijdrage vragen. 6% van de BO's vraagt alleen een eigen bijdrage als deze door de ziektekostenverzekering wordt gedekt. De eigen bijdrage van cliënten in een hospice is gemiddeld 36 euro. Dat is een lichte stijging ten opzichte van 2019, toen de bijdrage in een hospice gemiddeld 35 euro bedroeg. Van de organisaties die vrijwilligers thuis inzetten vragen 2 organisaties om een eigen bijdrage per inzet, 3 vragen een bijdrage per intake.

Tabel 5.34 Gemiddelde eigen bijdrage cliënt per type organisatie in 2020

	PZTh	BO			BTH				alle organisaties
per inzet thuis	€25	€50		€50					€38
respons	1	1		1					2
per intake thuis	€25	€38	€38						€33
respons	1	2	2						3
per dag hospice		€34	€32	€37	€37	€37	€37	€38	€36
respons		37	23	14	51	18	11	22	88

Tabel 5.35 Gemiddelde inkomsten uit eigen bijdrage cliënten per type organisatie 2016 - 2020

	PZTh	BO	BTH	alle organisaties
2016	€ 920	€ 37.482	€ 40.283	€ 37.721
2017	€ 1.743	€ 37.435	€ 42.491	€ 39.238
2018	€ 1.650	€ 42.748	€ 47.243	€ 44.538
2019	€ 1.505	€ 47.274	€ 50.266	€ 48.187
2020	€ 960	€ 40.544	€ 39.947	€ 39.326

Eigen bijdragen logees

62% van de BO's en BTH's vraagt een bijdrage aan naasten die in het hospice blijven logeren. Gemiddeld betaalt een logee 17 euro per nacht in 2020, ten opzichte van 14 euro per nacht in 2019. Het aandeel inkomsten uit de eigen bijdrage logees is erg klein binnen het totale budget.

Tabel 5.36 Eigen bijdrage logees per dag per type organisatie in 2020

	BO			BTH				alle organisaties
	alle	1-4 bedden	5 of meer bedden	alle	1-3 bedden	4 bedden	5 of meer bedden	
gemiddelde bijdrage	€16	€13	€21	€17	€14	€22	€18	€17
respons	39	24	15	51	18	11	22	90

Tabel 5.37 Gemiddelde inkomsten uit eigen bijdrage logees per type organisatie 2016 - 2020

	BO	BTH	alle organisaties.
2016	€ 958	€ 2.138	€ 1.632
2017	€ 1.177	€ 1.432	€ 1.297
2018	€ 2.451	€ 1.238	€ 1.663
2019	€ 3.011	€ 1.098	€ 2.055
2020	€ 923	€ 776	€ 825

◀ [Terug naar inkomsten \(hoofdstuk 4\)](#)

5.4.5. Overige inkomsten

Organisaties krijgen ook inkomsten via een Stichting 'Vrienden van', kerken en andere levensbeschouwelijke verbanden, het bedrijfsleven, particulieren en fondsen.

Met name bij BO's en BTH's leveren de overige inkomstenbronnen een grote bijdrage. Zij ontvangen gemiddeld resp. 67.000 en 47.000 euro aan overige inkomsten. Voor de PZTh-organisaties is deze inkomstenbron beperkt, gemiddeld 3.800 euro. In voorgaande jaren werd de post 'overige gemeentelijke subsidies' opgenomen bij 'overige inkomsten', vanaf 2020 wordt dit niet meer gedaan. Onderstaande tabel is hierop aangepast.

Tabel 5.38 Inkomsten uit andere bronnen per type organisatie 2016 - 2020

	PZTh	BO	BTH	alle organisaties
2016	€ 8.439	€ 56.674	€ 70.072	€ 42.154
2017	€5.891	€61.083	€ 79.264	€ 43.277
2018	€ 3.598	€58.183	€ 51.781	€ 37.497
2019	€ 5.975	€ 63.503	€ 57.471	€ 41.908
2020	€ 3.846	€ 61.448	€ 46.544	€ 38.810

Stichting 'Vrienden van'

60% van de PZTh-, BO- en BTH-organisaties heeft een stichting 'Vrienden van'. BO-organisaties hebben relatief vaak een dergelijke stichting (83%).

Tabel 5.39 Stichting 'Vrienden van' per type organisatie in 2020

	PZTh	BO	BTH	Alle org
Ja	44%	83%	63%	60%
Nee	56%	17%	37%	40%
Respons	70	41	51	162

[◀ Terug naar inkomsten \(hoofdstuk 4\)](#)

5.4.6. Uitgaven

Een lidorganisatie gaf in 2020 gemiddeld 174.533 euro uit. Dat is een stijging van 4% ten opzichte van 2109 (167.985 euro). De uitgaven van PZTh-organisaties zijn gedaald met 8%. De belangrijkste kostenposten zijn personeel (49%) en huisvesting (19%). In onderstaande tabellen worden de uitgaven in 2020 gespecificeerd, te beginnen met het alle organisaties, gevolgd door een uitsplitsing per type organisatie. Het percentage geeft het aandeel van de betreffende uitgavenpost binnen de totale uitgaven van een organisatie. 'Gem' staat voor de gemiddelde uitgaven van een organisatie, 'tot' voor de totale uitgaven. In de laatste regel zijn de uitgaven per cliënt opgenomen.

De uitgaven zijn anders uitgevraagd dit jaar. Daarom is het niet goed mogelijk om een meerjarenvergelijking per uitgavenpost te maken. In tabel 5.44 wordt een meerjarenvergelijking gemaakt van de totale uitgaven per type organisatie.

Tabel 5.40 Uitgaven gespecificeerd per kostenpost voor alle organisaties en PZTh in 2020

		alle organisaties		PZTh alle	PZTh betaald	PZTh onbetaald
personeel	<i>aantal</i>	137		53	53	
	%	49%		73%	76%	
	gem	€ 96.916		€ 46.410	€ 46.410	
	tot	€ 13.277.436		€ 2.459.709	€ 2.459.709	
activiteiten	<i>aantal</i>	140		60	49	11
	%	5%		9%	7%	59%
	gem	€ 10.214		€ 5.094	€ 4.716	€ 6.776
	tot	€ 1.430.006		€ 305.643	€ 231.104	€ 74.539
organisatie	<i>aantal</i>	149		61	49	12
	%	8%		10%	10%	21%
	gem	€ 14.661		€ 5.717	€ 6.576	€ 2.212
	tot	€ 2.184.505		€ 348.754	€ 322.213	€ 26.541
huisvestingskosten	<i>aantal</i>	125		36	34	2
	%	19%		4%	4%	1%
	gem	€ 41.012		€ 3.235	€ 3.400	€ 429
	tot	€ 5.126.520		€ 116.454	€ 115.597	€ 857
afschrijvingen	<i>aantal</i>	71		11	9	2
	%	7%		0,15%	0,14%	0,29%
	gem	€ 26.240		€ 451	€ 511	€ 180
	tot	€ 1.863.058		€ 4.957	€ 4.597	€ 360
Bewoner gebonden kosten kosten	<i>aantal</i>	79				
	%	6%				
	gem	€ 18.824				
	tot	€ 1.487.102				
overige kosten	<i>aantal</i>	79		19	16	3
	%	5%		3%	2%	17%
	gem	€ 17.200		€ 5.173	€ 4.800	€ 7.164
	tot	€ 1.358.788		€ 98.290	€ 76.798	€ 21.492
incidentele kosten	<i>aantal</i>	28		11	7	4
	%	1%		1%	1%	2%
	gem	€ 11.723		€ 3.156	€ 4.612	€ 607
	tot	€ 328.251		€ 34.712	€ 32.286	€ 2.425
totale uitgaven	gem	€ 174.533		€ 51.823	€ 61.176	€ 10.518
	tot	€ 27.055.666		€ 3.368.519	€ 3.242.304	€ 126.215
	<i>respons</i>	155		65	53	12
Uitgaven per cliënt	<i>Gem</i>	€ 2.953		€ 1.038	€ 1.064	€ 634

Tabel 5.41 Uitgaven gespecificeerd naar kostenpost voor BO's in 2020

		BO alle	BO 1-4 bedden	BO 5 of > bedden
personeel	<i>aantal</i>	36	21	15
	%	51%	52%	50%
	gem	€ 156.531	€ 142.041	€ 176.818
	tot	€ 5.635.126	€ 2.982.858	€ 2.652.268
activiteiten	<i>aantal</i>	33	20	13
	%	5%	6%	5%
	gem	€ 17.503	€ 16.515	€ 19.022
	tot	€ 577.600	€ 330.308	€ 247.292
organisatie	<i>aantal</i>	38	23	15
	%	7%	6%	8%
	gem	€ 20.615	€ 15.357	€ 28.678
	tot	€ 783.379	€ 353.202	€ 430.177
huisvestingskosten	<i>aantal</i>	38	24	14
	%	20%	19%	20%
	gem	€ 56.798	€ 44.530	€ 77.827
	tot	€ 2.158.307	€ 1.068.730	€ 1.089.577
afschrijvingen	<i>aantal</i>	26	19	7
	%	6%	6%	7%
	gem	€ 26.692	€ 18.012	€ 50.255
	tot	€ 694.001	€ 342.219	€ 351.782
Bewoner gebonden kosten	<i>aantal</i>	34	22	12
	%	6%	6%	7%
	Gem	€ 19.612	€ 14.492	€ 28.999
	Tot	€ 666.817	€ 318.825	€ 347.992
overige kosten	<i>aantal</i>	26	16	10
	%	3%	5%	1%
	gem	€ 14.089	€ 17.995	€ 7.841
	tot	€ 366.320	€ 287.914	€ 78.406
incidentele kosten	<i>aantal</i>	9	4	5
	%	2%	1%	2%
	gem	€ 18.570	€ 9.785	€ 25.598
	tot	€ 167.128	€ 39.138	€ 127.990
totale uitgaven	gem	€ 283.299	€ 238.466	€ 355.032
	tot	€ 11.048.678	€ 5.723.194	€ 5.325.484
	<i>respons</i>	39	24	15
Uitgaven per cliënt	Gem	€ 3.235	€ 3.897	€ 2.761

Tabel 5.42 Uitgaven gespecificeerd naar kostenpost voor BTH's in 2020

		BTH alle	BTH 1-3 bedden	BTH 4 bedden	BTH 5 of > bedden
personeel	<i>aantal</i>	48	16	10	22
	%	41%	45%	40%	40%
	gem	€ 107.971	€ 51.676	€ 94.654	€ 154.965
	tot	€ 5.182.601	€ 826.822	€ 946.541	€ 3.409.238
activiteiten	<i>aantal</i>	47	17	9	21
	%	4%	7%	4%	4%
	gem	€ 11.633	€ 7.845	€ 10.944	€ 14.995
	tot	€ 546.763	€ 133.373	€ 98.495	€ 314.895
organisatie	<i>aantal</i>	50	17	11	22
	%	8%	8%	11%	8%
	gem	€ 21.047	€ 8.626	€ 22.629	€ 29.855
	tot	€ 1.052.372	€ 146.643	€ 248.921	€ 656.808
huisvestingskosten	<i>aantal</i>	51	18	11	22
	%	23%	18%	26%	23%
	gem	€ 55.917	€ 18.453	€ 54.715	€ 87.170
	tot	€ 2.851.759	€ 332.150	€ 601.861	€ 1.917.748
afschrijvingen	<i>aantal</i>	34	10	6	18
	%	9%	7%	7%	10%
	gem	€ 34.238	€ 13.754	€ 27.121	€ 47.991
	tot	€ 1.164.100	€ 137.542	€ 162.727	€ 863.831
bewoner-gebonden kosten	<i>aantal</i>	45	14	11	20
	%	6%	4%	9%	6%
	gem	€ 18.229	€ 5.586	€ 19.946	€ 26.134
	tot	€ 820.285	€ 78.204	€ 219.410	€ 522.671
overige kosten	<i>aantal</i>	34	14	7	13
	%	7%	8%	3%	8%
	gem	€ 26.299	€ 10.937	€ 8.579	€ 52.385
	tot	€ 894.178	€ 153.120	€ 60.056	€ 681.002
incidentele kosten	<i>aantal</i>	8	2	2	4
	%	1%	2%	1%	1%
	gem	€ 15.801	€ 18.029	€ 9.996	€ 17.591
	tot	€ 126.411	€ 36.058	€ 19.991	€ 70.362
totale uitgaven	gem	€ 247.813	€ 102.440	€ 214.364	€ 383.480
	tot	€ 12.638.469	€ 1.843.912	€ 2.358.002	€ 8.436.555
	<i>respons</i>	51	18	11	22
Uitgaven per cliënt		€ 5.051	€ 6.541	€ 3.564	€ 5.333

[◀ Terug naar uitgaven \(hoofdstuk 4\)](#)

5.4.7 Ontwikkeling inkomsten/uitgaven en exploitatieresultaat

De gemiddelde inkomsten zijn in 2020 gedaald met 3% ten opzichte van 2019. PZTh's en BO's hadden te maken met een inkomstendaling (beide 10%), de inkomsten van BO's stegen licht (1%). PZTh's tonen een daling van de VWS-subsidie, voor BO's is dit bedrag juist gestegen. Bij alle organisatie daalden de 'overige inkomsten'. Zowel BO's als BTH's hadden te maken met een lagere eigen bijdragen van cliënten, wat het directe gevolg is van de daling van het aantal cliënten. €

Tabel 5.43 Gemiddelde inkomsten per type organisatie 2016 - 2020

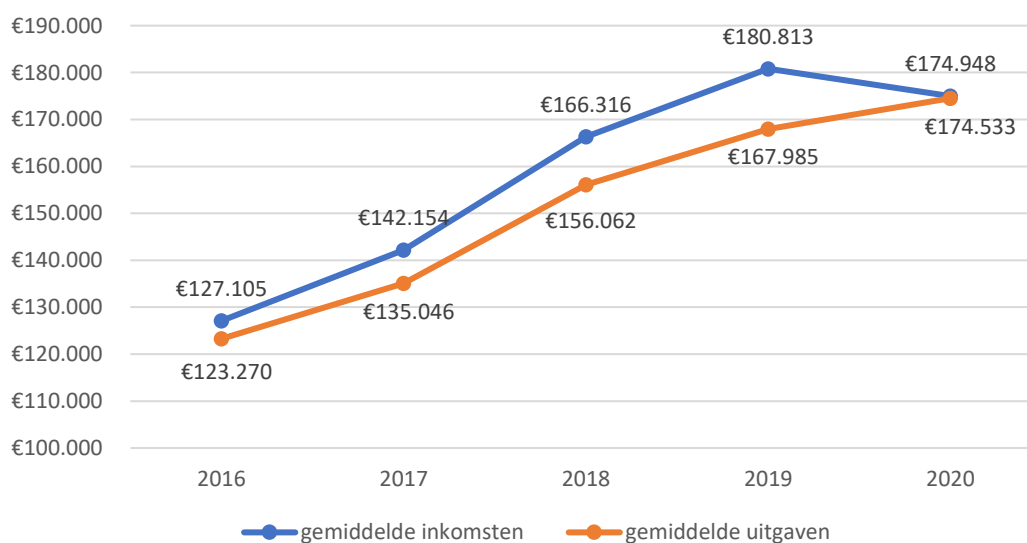
	PZTh	BO	BTH	alle organisaties
2016	€ 43.616	€ 227.395	€ 194.369	€ 127.105
2017	€ 49.448	€ 244.437	€ 206.675	€ 142.154
2018	€ 56.009	€ 284.025	€ 227.908	€ 166.316
2019	€ 63.198	€ 296.962	€ 256.266	€ 180.813
2020	€ 57.285	€ 297.858	€ 230.922	€ 174.948
Vershil 2019 - 2020	-10%	1%	-10%	-3%

De gemiddelde inkomsten zijn in 2020 gestegen met 4% ten opzichte van 2019. Bij PZTh's was sprake van een daling van de gemiddelde uitgaven met 8%, terwijl BO's en BTH's juist te maken hadden met een stijging (resp. 1 en 6%). Mogelijk is corona hier van invloed geweest. Door een daling van het aantal cliënten bij PZTh's zijn mogelijk ook minder kosten gemaakt. In een BO en BTH werden mogelijk meer kosten gemaakt door bijvoorbeeld aanschaf van persoonlijke beschermingsmiddelen en hogere schoonmaakkosten door corona.

Tabel 5.44 Gemiddelde uitgaven per type organisatie 2016 - 2020

	PZTh	BO	BTH	alle organisaties
2016	€ 43.291	€ 224.965	€ 180.358	€ 123.270
2017	€ 45.933	€ 246.385	€ 186.087	€ 135.046
2018	€ 47.879	€ 269.373	€ 213.261	€ 156.062
2019	€ 56.157	€ 280.311	€ 233.040	€ 167.985
2020	€ 51.823	€ 283.299	€ 247.813	€ 174.533
Vershil 2019 - 2020	-8%	1%	6%	4%

Figuur 25. Ontwikkeling inkomsten en uitgaven 2016 -2020

Exploitatieresultaat

Bij 14% van de organisaties was het financiële resultaat nihil. Bij 56% is sprake van een overschot, bij 30% is er een tekort. BO's hebben relatief vaker een tekort (44%).

Tabel 5.45 Overzicht exploitatieresultaat per type organisatie

	PZth			BO			BTH				alle organisaties
	alle	bet	onbet	alle	1-4 bedden	5 of meer bedden	alle	1-3 bedden	4 bedden	5 of meer bedden	
Exploitatie-overschot over 2020	60%	58%	67%	49%	46%	53%	57%	56%	36%	68%	56%
Exploitatietekort over 2020	22%	23%	17%	44%	46%	40%	29%	17%	64%	23%	30%
Exploitatieresultaat over 2020 was nihil	18%	19%	17%	8%	8%	7%	14%	28%		9%	14%
<i>respons</i>	65	53	12	39	24	15	51	18	10	22	155

Van de organisaties met een exploitatietekort verwacht 74% niet dat dit gaat leiden tot continuïteitsproblemen. 2% verwacht financiële problemen op de korte termijn, 24% op de lange termijn.

Tabel 5.46 Verwachting financiële problemen

	PZth			BO			BTH				alle organisaties
	alle	betaald	on-betaald	alle	1-4 bedden	5 of meer bedden	alle	1-3 bedden	4 bedden	5 of meer bedden	
Ja, op korte termijn				6%		17%					2%
Ja, op lange termijn	21%	25%		6%		17%	47%	67%	29%	60%	24%
Nee	79%	75%	100%	88%	100%	67%	53%	33%	71%	40%	74%
<i>respons</i>	14	12	2	17	11	6	15	3	7	5	46

[◀ Terug naar financiële resultaten \(hoofdstuk 4\)](#)